

POROČEVALEC

GLASILO KOLEKTIVA KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

ŠT. 3

PTUJ, JULIJA 1965

LETNIK II

Glasilo »Poročevalec« KK Ptuj izdaja delavski svet. Urejuje uredniški odbor: predsednik Ciril Kolarič; člani Starkl Milan, dipl. inž. kmet., Valentin Viktor, Glušič Miran, ing. kmet., Mlakar Jurij, Grabrijan Maruša, in Guštin Stane, dipl. ing. kem. Odgovorni urednik: Oton Polič Uredništvo in uprava: Ptuj, Muzejski trg 2. List izhaja mesečno. Rokopisov ne vračamo. Tisk: Ptujška tiskarna, Ptuj

Leto dni uspešnega dela

Lansko leto junija, po sprejetju statuta, smo prvič izvolili samoupravne organe. Izvolili smo predstavnike v delavski svet podjetja in v svete devetnajstih delovnih enot, upravni odbor, druge specializirane odbore in komisije delavskega sveta. V organih samoupravljanja je sodelovalo 224 članov kolektiva. Preglejmo delo, uspehe in težave, ki so jih imeli organi samoupravljanja v preteklem letu.

V tem obdobju so se opirali vsi organi samoupravljanja v svojem delu na statut, ki točno določa njihove pristojnosti. Lahko rečemo, da so sveti delovnih enot aktivno delali.

Svet mlekarne je imel skupaj 7 sej. Na njih so obravnavali probleme z vseh področij svoje dejavnosti. Posebno jim je uspel sistem nagrajevanja po enoti proizvoda, ki se odraža v večji produktivnosti in rentabilnosti polovanja. V tem svetu ni nezainteresiranih, pač pa so sami energični samoupravljalci, ki poznajo svoje pravice in dolžnosti.

Tudi svet delovne enote gozdarstva uspešno upravlja. Imel je 8 rednih sej. Obravnaval je vse zadeve s področja gozdarstva. Med uspehi je tudi prehod na 42 urni teden. Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov v gozdarstvu bo kmalu sprejet.

Svet delovne enote »Tehnoservis« je imel 5 sej in več sestankov kolektiva. Na vrsti je pravilnik o nagrajevanju po normah. Razvoj delovne enote in dobra organizacija dela sta uspeh aktivnega dela sveta.

PROBLEMI KMETIJSKIH DELOVNIH ENOT

Najaktivnejši sveti kmetijskih delovnih enot v tem obdobju so bili v Staršah, Sobetincih in Turnišču. Imeli so po 8 sej. V Staršah so spremenili proizvodnjo semen. Sedaj se bavijo le z najrentabilnejšimi kulturami ter s specializiranim poljedelstvom na velikih površinah. V Sobetincih so arondirali njive ob cesti Moškanjci—Zagojiči. Rešili so nekaj stanovanjskih vprašanj in uredili delavsko menzo. Izboljšali bi radi živinorejo in napolnili hleve, ki še niso polni. V Turnišču specializirajo proizvodnjo za potrebe farma bekonov. Energično so grajali medsebojne odnose v kolektivu in nepravilnosti. Svet turniške delovne enote je razpravljal o reorganizaciji ekonomskega dvorišča glede na to, da ni več kobilarne. Imenovana je komisija, ki naj zbere predloge.

Povprečno 6 sej svetov so imeli na delovnih enotah Dornava, »Slovenske gorice«, Osojnik in Zavrč. Tudi te delovne enote se v celoti zavedajo odgovornosti, pravic in dolžnosti po statutu.

Za svet delovne enote »Slovenske gorice«, je čedalje bolj pereč problem prodaja vina doma in tudi za izvoz. Prodaja doma se je povečala za najmanj 30%. Ekonomičnost poslovanja je zagotovljena s koristnimi ukrepi.

SADJARSTVO IN OBNOVA NASADOV

Svet delovne enote »Osojnik« je zaskrbljen zaradi stanja breskovihih plantaž in sadjarstva na sploh. Največji problem so dotrajale plantaže, ki se zaradi pomanjkanja sredstev ne obnavljajo. Vedno odločnejša je zahteva po obnovi nasadov.

V Dornavi je svet v preteklem letu aktivnejše delal.

Problem regulacije Pesnice je v glavnem za njimi, potrebne so le še manjše melioracije in pa mostovi čez jarke in prekope. Graditev nove strojne lope je po njihovem mnenju solidna in dobra, vendar znatno predraga.

Delo sveta delovne enote v Zavrču je sistematično in vsestransko. V proizvodnji so imeli uspehe, zanemarjali pa tudi niso družbenega standarda. Svet je pripravil predlog za prodajo enodružinskih hiš. Smatra, da bodo privatni lastniki za hiše bolj skrbeli in zmanjšali vzdrževalne stroške.

Povprečno 4 — 5 sej sveta so imeli Klavnica, mizarstvo, Kidričevo, Podlehnik, Prager-

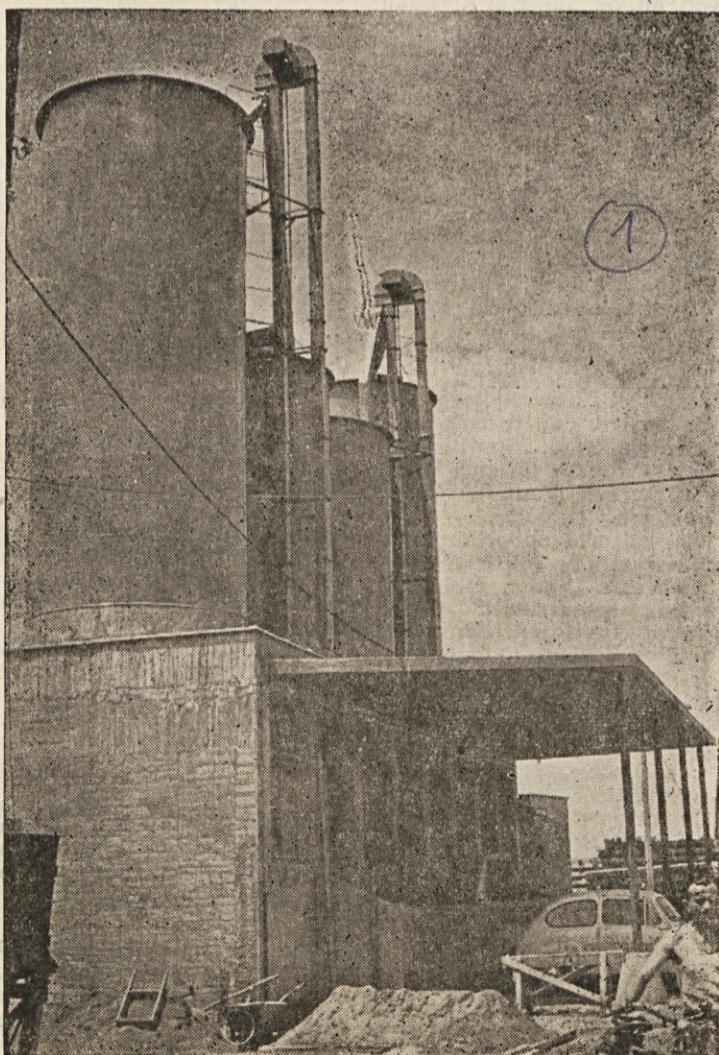
sko, Obnova in melioracije, farma bekonov, zidarska skupina in uprava. Ti sveti so nekoliko manj delali. Vzrokov za to tukaj ne bi razčlenjevali.

DELAJSKI SVET KOMBINATA JE V PRETEKLEM LETU SODELOVAL Z 8 ODBORI IN 4 KOMISIJAMI

Po veljavnem statutu šteje DS kombinata 32 članov. Namen nove organizacije organov samoupravljanja je razbremeniti upravni odbor z imenovanjem vrste specializiranih odborov. Omenjena delitev dela je uspela. Izvoljeni odbori za plan, program in Nadaljevanje na 2. strani

Osebni dohodek odvisen od analitične ocene delovnega mesta

Sedanji način delitve osebnih dohodkov v našem podjetju ni po načelu: vsakemu po njegovem delu in uspehu. Osebni dohodek ali »plača« se določi posamezniku na toliko in toliko tisoč dinarjev na mesec. Zakaj ni več ali manj, je težko pojasniti. Končnih kriterijev in meril nimamo in to nujno privede do določanja plač po več ali manj osebnih kriterijih, po osebi, ne pa po delovnem mestu. To povzroča v kolektivu nezadovoljstvo in ni za delavce izpodbuno. Delo je treba najprej izmeriti in oceniti (n. pr. s točkami) ter ga šele nato plačati.

»Centralna kuhinja« s silosnimi skladišči krmil za mešanje krmne mešanice na farmi bekonov v Turnišču. Posnetek: O. Polič

Analitično ocenjujemo delovno mesto in ne osebo. Delovno mesto je določen obseg del, poslov ali operacij. Ako dela več delavcev iste operacije v istih delovnih pogojih, se smatra, da delajo vsi na istem delovnem mestu. Razume se, da bo lahko vsakdo izmed njih dosegel različen učinek in s tem večji ali manjši dohodek. Za delavce se smatrajo v tem sistemu vse osebe, ki so zaposlene v delovni organizaciji. Analitična ocena je izražena v točkah, ki povedo, kako so težka posamezna dela in koliko so vredna. Točke pokažejo razmerje med delovnimi mesti in deli po teži dela in po vrednosti znanja, naporov, odgovornosti in pogojev dela.

Denarno vsoto, ki je namenjena za osebne dohodke (plače) razdelimo s skupnim številom točk v delovni organizaciji za vse zaposlene. Dobimo vrednost točke v dinarjih. To vrednost pomnožimo s številom točk delovnega mesta ter dobimo osebni dohodek delavca za opravljeno delo v določeni dobi (n. pr. v 1 mesecu). Osebni dohodek bo seveda tem večji, čim več bo vredna ena točka, a ta vrednost je odvisna od vsote za osebne dohodke, ki jo ugotovimo:

- s planom in
- s periodičnim obračunom.

Z zaključnim računom izvedemo za vsoto osebnih dohodkov, ki smo jih prigrisposodarili v tem letu. Tako imamo plansko, periodično in končno vrednost točke, ki je različna v delovnih enotah in v podjetju kot celoti. Po planski in periodični vrednosti točke se izplačuje delavcu mesečna akontacija, a po končni vrednosti se ugotavlja skupni letni osebni dohodek delavca. Dokler ne ugotovimo Nadaljevanje na 2. strani

Matko Zemljčič, ing. kmetijstva, novi predsednik delavskega sveta

KONSTITUIRANJE

Na osmi redni seji 8. junija 1965 so izvolili člani delavskega sveta predsednika sveta in njegovega namestnika. Za predsednika je bil izvoljen Matko Zemljčič, ing. kmet., za njegovega nam. pa Franc Toth, tehnolog iz delovne enote gozdarstvo.

Na isti seji je bil izvoljen tudi upravni odbor podjetja, ki ga sestavljajo naslednji tovariši:

Vukovič Danica, Farma bekonov; Planinc Franc, Starše; Feguš Jakob, Podlehnik; Erjavec Ladislav, Tehnoservis; Jaušovec Stanko, Zavrč; Lah Ivan, mlekarne; Kravos Aleksander, uprava; Einfalt Jože, Kidričevo; Indžič Fanika, »Slovenske gorice«; Vogrinc Milan, gozdarstvo; Janez Petrovič, član po svoji funkciji kot glavni direktor.

Namestniki: Vaupotič Maks, Turnišče; Brumec Anica, Starše; Lukman Viktor, Podlehnik; Rijavec Valentin, Tehnoservis; Bratuša Ivan, Zavrč; Zavec Franc, mlekarne; Polič Oto, uprava; Ilvar Ivan, »Slovenske gorice«; Kodrič Janko, Kidričevo in Sotler Ciril, gozdarstvo.

Delavski svet je imenoval tudi predsednike in člane ostalih odborov in komisij delavskega sveta:

Odbor za gospodarski program, plan in delitev čistega dohodka:

Bedrač Janko, ing. kmet., Starše, predsednik; Zemljčič Matko, ing. kmet., uprava; Krizančič Jože, kmet. teh., Podlehnik; Polič Oto, analitik, uprava; Sotler Ciril, gozd. teh., gozdarstvo; Tušek Marija, pom. dir. FRS, uprava; Mlakar Jurij, komerc., uprava.

Odbor za osebne dohodke: Guštin Stane, dipl. ing. kmet., mlekarne, predsednik; Brglez Marjan, ing. kmet., farma bekonov; Krepfl Simon, gozd. teh., gozdarstvo; Magdalenc Marija, knjigov., uprava; Ostroško Franc, delovodja, Podlehnik; Planinc Franc, kmet. teh., Starše; Šoštarčič Franc, vod. priprav. del., mizarstvo.

Odbor za kadre: Ciglar Franc, traktorist, Dornava, predsednik; Eržen Jože, kmet. teh., Osojnik; In Nadaljevanje na 2. strani

22-4 88

X

0

35
6
5
10
10
5
70

63
88
151

76
+18
74

Leto dni uspešnega dela

Nadaljevanje s 1. strani

investicije, za osebne dohodke, za kadre, za skupno porabo in družbeni standard, za izobraževanje, za zdravstveno in tehnično varstvo, so imeli v tem obdobju 26 sej. Podrobno so obravnavali in sklepali o problemih s svojega področja, ki jih je prej reševal upravni odbor. Odbor za plan, program in investicije je sklepal zlasti o načinu planiranja in o knjigovodski evidenci v letu 1965 ter v bodoče. Razpravljali so o možnostih specializacije v kombinatu in predlagali uvedbo internih standardov proizvodov v podjetju. Sprejel je poslovnik odbora, obravnaval predlog proizvodno-financijskega plana ter ga predložil v potrditev delavskega sveta.

Predlagal je investicije v letu 1965 ter pregledal planske cene strojnih in vprežnih storitev. Vidi se, da je odbor obravnaval izredno bistvene zadeve o gospodarjenju podjetja.

OSEBNI DOHODKI IN PODRAZITVE

Odbor za osebne dohodke rešuje izredno občutljive zadeve, ki jih čuti vsak član delovnega kolektiva.

Predlog za zvišanje osebnih dohodkov zaradi splošnih podražitev je zahteval obširno in izredno odgovorno delo, ki je bilo opravljeno. Odbor je obravnaval pravilnik o delitvi osebnih dohodkov mlekarne in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov delovne enote gozdarstvo. Na predlog odbora je delavski svet odobril delovno mesto analitika osebnih dohodkov, ki že dela. Po mnenju odbora je nujno zasledovati in usmerjati delitev osebnih dohodkov v podjetju. Ti znašajo letno v podjetju 1 milijardo 400 milijonov dinarjev, ali okrog 30 % v strukturi lastne cene posameznih proizvodov.

Skrb odbora za kadre je kadrovska politika. Sklepa in daje predloge na tem področju. Odobril je 19 prošnje za štipendije. Predlagal je imenovanja v samoupravne organe izven podjetja. Izdelal je predloge za člane odborov in komisij. Sedaj pripravlja samoupravne predpise (sklepe) po novem zakonu o delovnih razmerjih.

Vse zadeve s področja družbenega standarda rešuje odbor za te zadeve.

V preteklem letu je imel mnogo dela s prodajo stanovanjskih hiš predvsem v Halozah. Reševal je prošnje za dodelitev stanovanj in dodelitev dolgoročnih posojil za gradnjo hiš. Odločil se je za primerno weekend hišico za rekreacijo v Varaždinskih Toplicah in za drugo weekend hišico za rekreacijo na Pohorju. To akcijo so intenzivno podprle vse sindikalne podružnice. Odbor je izdelal predlog o denarnem nadomestilu za letovanje članov kolektiva, ki ga je delavski svet potrdil.

IZOBRAŽEVANJE, TEHNIČNA IN POZARNA VARNOST

Na odbor za izobraževanje je čakalo v preteklem obdobju znatno delo, med drugimi tudi naloge, da zmanjša število nekvalificiranih v vseh panogah. Tečajni in seminarji so dosegli lepe rezultate. Upravni odbor je izdal spričevalo o polkvalifikaciji 40 delavcem v gozdarstvu in 80 delavcem v kmetijstvu. Pripravljala tudi predloge za boljše sti-

muliranje kvalificiranih delavcev v podjetju.

Tudi odbor za varstvo in tehnično varnost je pripravil za delavski svet nekaj predlogov. Ugotovil je, da je 15 milijonov din letno za bolovanja izredno visoka postavka. Zato predlaga, da bi uredili lastno zdravstveno ambulanto s sistematično kontrolo bolnikov. Tehnična varnost je poskrbela za strelovode, vendar še delo ni končano. Tudi osebno zaščito bo potrebno povečati na nekaterih delovnih mestih.

Na področju požarne varnosti je sklepal odbor o gradnji skladišč goriva, ki ponekod manjkajo. Po sklepu odbora je obiskovalo 136 članov kolektiva tečaj požarne zaščite, ki je uspel. Bodoče delo odbora je v glavnem usmerjeno v ureditev zaščite delavcev.

Nadzorni odbor se ni izkazal v dejavnosti. Ne morem trditi, da zanj ni dela. Moral se bo sestajati in opozarjati na pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki jih je dovolj.

Tudi komisije niso bile najbolj delavne. S primerno pomočjo bo mogoče njihovo delo poživeti.

UPRAVNI ODBOR IN NJEGOVE NALOGE

Upravni odbor je delal v preteklem obdobju v nekoliko spremenjenih pogojih. Prejšnji del dela, ki ga je v preteklih letih opravljal upravni odbor, so prevzeli po sprejetju statuta ostali ustanovljeni odbori in komisije. S tako delitvijo dela je omogočeno upravnemu odboru opravljanje najvažnejših upravnih operativnih nalog. Odbor je imel v preteklem obdobju 5 sej, kar je odločno premalo. Razpravljal in sklepal je o letni in polletni bi-

KONSTITUIRANJE

Nadaljevanje s 1. strani

džič Fanika, delovodja, »Slovenske gorice«; Krajnc Ivan, ref. za del. raz., uprava; Korpár Roza, glav. knjig., mlekarina.

Odbor za skupno potrošnje in družbeni standard:

Kodrič Janko, delovodja, Kidričevo, predsednik; Ganza Alojz, upravnik, »Tehnoservis«; Majcen Franc, kmet, teh., uprava; Rajsman Jože, kmet, teh., Zavrč; Horvat Zinka, knjigov., uprava.

Odbor za izobraževanje: Grabrijan Maruša, računov., farma bekonov, predsednik; Glušič Miran, ing. kmet., Osojnik; Kravos Aleksander, dipl. ing. kmet., uprava; Kropelj Albert, dipl. ing. gozd., gozdarstvo; Skočir Ivan, ing. kmet., uprava; Vuković Danica, dipl. ing. kmet., farma bekonov; Zemljič Matko, ing. kmet., uprava.

Odbor za tehnično in zdravstveno varstvo:

Rajh Aleksander, sklad., »Slovenske gorice«, predsednik; Pisar Marija, knjig. OD, uprava; Ivanuš Avgust, kmet, teh., Sobotinci; Zorec Stanko, VK kolar, Starše; Erjavec Ladislav, mehanik, »Tehnoservis«.

Arbitražna komisija: Toth Franc, gozd. teh., gozdarstvo, predsednik; Bombek Ignac, delov., »Slovenske gorice«; Frajnkovič Franc, kmet, teh., Dornava; Makoter Milan, kmet, teh., Kidričevo; Hojnik Helena, instruktor, uprava.

Komisija za rehabilitacijo in zaposlovanje delovnih invalidov:

lanci, o izvozni dejavnosti, o nekaterih pravilnikih, o potovalnih v inozemstvo, nadomestnih volitvah itd. V prihodnjem obdobju bo moral upravni odbor več razpravljati o analizah raznih dejavnosti, ki jih pripravljata analitična služba ter odločiti o primernih ukrepih. Prav tako bo potrebno več razpravljati in sklepati o predlogih za organizacijo podjetja. Sedanja stara organizacija je preživela in že bolj zavira kot pospešuje delo podjetja. Za tako delo upravnega odbora je potrebnih več analiz, predlogov, poročil, informacij, predlogov, sprejetih na kolegiju, na sestankih upravnikov in na sestankih strokovnih referentov. Strokovne službe v podjetju so dolžne pripraviti te stvari.

PLODNO DELO DELAVSKEGA SVETA

Na koncu še nekaj vrstic o delu delavskega sveta podjetja. Svet je imel 9 rednih in 2 izredni seji. Na teh sejah je razpravljal in sklepal o mnogih najvažnejših zadevah iz dela našega kombinata. Delo delavskega sveta je vsekakor bilo plodno in uspešno. Morali bomo poskrbeti, da bodo vsi člani delavskega sveta bolj podrobno seznanjeni s celotno problematiko delovne enote, v kateri delajo; morajo jo dobro poznati. S takim načinom poglobljanja dela in reševanjem problemov podjetja bo dosegel delavski svet še več uspehov.

Po pregledu dela organov samoupravljanja v kombinatu lahko rečemo, da smo dobro delali v preteklem obdobju. Tudi v njihovem nadaljnjem delu lahko pričakujemo še boljše rezultate.

C. K.

Feguš Jakob, delovodja, Podlehnik, predsednik; Ilvar Ivan, vodja opreme, »Slovenske gorice«; Potočnik Anton, vod. im. od., uprava; Reisman Jože, kmet, teh., Zavrč; Tovornik Milka, laborant, mlekarina.

Komisija za določitev delovnih mest, na katerih je prepo-vedano zaposlovanje mladine in žena:

Eržen Marija, delavka, Osojnik, predsednik; Gönc Jani, kmet, teh., »Slovenske gorice«; Janežič Justika, kmet, teh., mlekarina; Travnikar Franc, tehnolog, Podlehnik; Vesenjaj Jelka, obrat. knjig., Turnišče.

Komisija za kaznovanje kršitev delovne dolžnosti:

Medved Franc, kletar, »Slovenske gorice«, predsednik; Lah Ivan, vod. kazein., mlekarina, Majcen Franc, kmet, teh., uprava; Vaupotič Maks, kmet, teh., Turnišče.

V nadzorni odbor organov upravljanja so bili izvoljeni:

Doplihar Cvetko, dipl. vet., farma, predsednik; Ciglar Franc, traktorist, Dornava; Boldirev Vlado, kmet, teh., Pragersko; Skrlavnik Jože, upravnik, Obnova in melioracije; Ganza Alojz, upravnik, »Tehnoservis«.

Za člane sveta počitniške skupnosti Videm-Krško so bili imenovani:

Kolarič Ciril, sekretar pod., uprava; Majcen Franc, kmet, teh., uprava.

»VESELA JESEN«

Podjetje »Marborski sejem« bo organiziralo letos zanimivo prireditve pod imenom »Vesela jesen«. Za udeležbo na tej prireditvi se zanimajo predvsem pridelovalci vina iz Slovenskih goric in iz Haloz, z goriško-primorskega vinogradniškega območja ter iz drugih krajev.

Osebni dohodek odvisen . . .

Nadaljevanje s 1. strani

končne vrednosti točke, jo izračunamo po masi osebnih dohodkov v prejšnjem letu. Delavski svet podjetja lahko določi višje akontacije kot jih pokaže izračun za zgoraj navedeni način. To je odvisno od politike delitve in sposobnosti kombinata. Začetna osnova pa ni garantirani osebni dohodek, saj se ta spreminja istočasno z maso osebnih dohodkov podjetja ali delovne enote.

Tako so točke zelo primerne kot instrument razdelitve osebnih dohodkov, ne samo za pokazovanje startnih osnov na delovna mesta, temveč tudi za kakršnokoli prikazovanje individualnih učinkov delavcev. Delavcu pokažejo točke, da je začetna (startna) osnova v celoti dvakrat spremljiva. Tekom leta se vrednost točke večkrat menja, a po individualnem učinku (rezultatu dela) pa se menja tudi skupno število točk, obracunanih za posameznika. Komisije za analitično o-

cenjevanje delovnih mest in centralna komisija naj dobro preštudirajo kriterije za ocenitev, ki so najvažnejši elementi pri oceni, da bo ocenjevanje čim uspešnejše. Tekom ocenjevanja bo vedno možno izpopolnjevati postavljeni plan; posamezniki bodo imeli možnost vpogleda v celotno tabelo ocen za vsa delovna mesta. Vsak bo imel možnost predlagati ali se pritožiti. To bodo reševali organi upravljanja v sodelovanju s komisijami. Po končanem delu o poteku dela bo napravljen elaborat. Priloženi bodo vsi analitični listi s točkami za vsa delovna mesta ter druge priloge. Ta elaborat je sestavni del pravilnika o delitvi osebnih dohodkov podjetja ali tudi delovne enote.

Vidimo, da je analitična ocena eden izmed važnejših instrumentov za uresničitev načela: »Vsak naj dela po svojih sposobnostih« in »Vsakemu po njegovem delu in uspehih«.

Franc Gabrovec

Sklepi organov samoupravljanja

Na drugi izredni seji delavskega sveta, ki je bila 13. marca 1965 smo razpravljali in sklepali o programu investicij za leto 1965, zlasti o farmi bekonov, ki je v izgradnji. Tu sonastopile podražitev gradbenega materiala. Ker je v našem interesu, da dogradimo farmo, je nujno, da odobri delavski svet podražitev, ki znašajo 570.991.000.— din. Delavski svet je odobril aneks k investicijskemu programu za gradnjo farme bekonov ter najetje kreditov za podražitev iz sredstev Jugoslovanske kmetijske banke ter iz sredstev Splošne gospodarske banke SRS. Kredita se najmeta za dobo 30 let in z 2 % obrestno mero.

Za podpisnike so pooblaščenjanez Petrovič, ing. Štarkl Milan, Vinko Trplan in Marija Tušek.

Za redno obratovanje farme je DS odobril zgraditev tovarne močnih krmil ter najetje kreditov. Kapaciteta tovarne močnih krmil Perutnine bo komaj zadovoljila potrebe perutninske farme. Kredita bi najeli iz istih virov ter z istimi pogoji, kot za farmo. Delavski svet je odobril tudi najetje obratnega kredita, plačljivega v 33 letih ob 1 % obrestni meri. Kredita znašata 564.000.000.— din; od tega 50 % pri Jugoslovanski kreditni banki, 50 % pri Splošni gospodarski banki. V kolikor to ne bi uspelo, se najame celotni kredit pri republiški banki.

SKLEPI S 7. SEJE DELAVSKEGA SVETA

Na 7. redni seji je sklenil delavski svet, da se razpišejo volitve v delavski svet podjetja in v svete delovnih enot. V delavski svet volimo 17 članov in sicer v tiste delovne enote, ki so izvolile pri prejšnjih volitvah člane sveta z enoletno mandatno dobo.

Razpravljali so o planskih cenah strojnih in vprežnih storitev za leto 1965.

Odločil je, da se plačajo iz

sredstev amortizacije obveznosti do počitniškega doma »Materada« Poreč.

Sklenil je, da se odprodajo hiše na območju Podlehnik in Zavrča, ki podjetju niso več potrebne.

Potrdil je denarna nadomestila na osnovi osebnih dohodkov za tromesečno povprečje za člane kolektiva in za njihove družinske člane po naslednji lestvici:

Mesečni zaslužek:

od 35.000.—	do 35.000.— din	= 800.— din dnevno
od 50.000.—	do 50.000.— din	= 700.— din dnevno
od 65.000.—	do 65.000.— din	= 600.— din dnevno
od 80.000.—	do 80.000.— din	= 500.— din dnevno
od 80.000.—	din navzgor	= 400.— din dnevno

Sklepal je o kolektivnem zavarovanju članov kolektiva. Sklenil je, da zavarujemo vinograde proti toči, piantaže hrušk na Vurbergu in Panoramami zavarujemo proti mrazu; ostalih nasadov ne zavaruje-

mo. Odobril je kredite za izgradnjo stanovanjskih hiš nekaterim prosilcem.

Določil je za sredstva reprezentance 2.000.000.— din, za reklamo pa 2.500.000.— din.

Tudi pri nas so možnosti za cenejšo proizvodnjo mleka in mesa

Novi pogoji, v katerih se je znašlo naše gospodarstvo, bodo brez dvoma močno vplivali tudi na ekonomiko kmetijske proizvodnje. Poslabšanje položaja preti tistim kmetijskim gospodarskim organizacijam, ki imajo zasnovano svojo tehnologijo, predvsem na nakupu reprodukcijskega materiala, zlasti v živinoreji, svojih kapacitet za proizvodnjo cenene in kvalitetne krme pa ne izkoriščajo dovolj. Dolžnost strokovnega kadra, ki je zaposlen v kmetijski proizvodnji je, da se pravočasno prilagodi proces proizvodnje obstoječim ekonomskim razmeram. Ta svoj članek si zamišljam kot prispevek k razpravi o boljšem koriščenju notranjih rezerv v našem kombinatu.

Govedoreja je pri nas še vedno najmočnejša panoga živinorejske proizvodnje. Zato se pozna bolj ali manj smotrno gospodarjenje v govedoreji (pod tem pojmom razumemo tudi proizvodnjo krme za govedo), tudi v boljšem ali slabšem finančnem rezultatu celega kombinata. Ker je pokazala analiza letošnjih rezultatov govedoreje nekatere tendence zviševanja proizvodnih stroškov, je še toliko bolj nujno, da si takoj zagotovimo, da bodo ostali proizvodni stroški v ekonomskih mejah. Glavni del stroškov predstavlja krma, katere vrednost se giblje v posameznih kategorijah goveje živine od 60 — 80 % lastne cene proizvoda. Ker je ravno tu pokazala analiza največje naraščanje stroškov, bom skušal v tem članku nakazati možnosti za izkoriščanje takoiimenovanih skritih rezerv.

Lastna cena mleka ali mesa je med drugim odvisna tudi od:

- nabavne cene krme
- vrste in kvalitete krme in
- uvednega sistema krmljenja (krmljenje v hlevu, paš).

Pred nekaj leti so propagirali v Sloveniji tezo o reji goveje živine z velikimi količinami nakupljenih krmil. Ta teza je že pokazala lansko leto svojo ekonomsko nevezdržnost, čim so se približale cene žitom in koruzi ekonomskim cenam. V sedanjih ekonomskih pogojih naj bi predstavljala uporaba kupljenih koncentratov le dodatek h kvalitetni, doma pridelani voluminozni krmi, to je dodatek za izravnavo beljakovinskega razmerja v obroku in kot stimulans za večjo proizvodnjo. Osnova obroka pa naj bo kvalitetna, doma pridelana voluminozna krma. Ravno tu, v vrsti in kvaliteti doma pridelane voluminozne krme pa so tiste rezerve, ki jih iščemo.

PRIDELUJEMO NEKVALITETNO KRMO

Pretežen del zimskega obroka predstavlja pri nas koruzna silaža. Njena kvaliteta pa je po različnih obratih kombinata zelo različna ob enaki planski ceni. Pri tem se dogaja včasih, da trpijo živali ob polnih jaslih slabe silaže lakoto. Konzumacija suhe snovi je namreč ob krmljenju s slabo silažo precej manjša kot ob krmljenju z dobro. Posledice se takoj pokažejo v nižjem prirastu in padcu molznosti ter v povečanju lastne cene. Zimski obrok do sitega je za naše krave molznice: silaža (35 — 45 kg), travniško seno (3 — 5 kg) in koncentrat. Kot koncentrat se običajno uporablja Ge-2 s 14 do 15 % PB in 65 % ŠV. Ker imamo zelo malo sena, ki ima več kot 3 % PB in 25 % ŠV, ima tako sestavljen obrok voluminozne krme premalo beljakovin za svojo škrobno vrednost. Računati moramo,

da porabi povprečna krava take teže, kot je pri nas, samo za vzdrževalno krmo 35 — 40 kg koruzne silaže, to je toliko, kot je požre. Za proizvodnjo mleka rabi dodatno krmo, bogato na beljakovinah (beljakovinsko razmerje 1:5). Ker je proizvodnja mleka odvisna od količine beljakovin v obroku, zahteva kombinacija koruzne silaže in slabega sena velike količine dragih koncentratov. Zato je tak obrok v

posušene krme lahko večja kot pri dosedanem sistemu, vendar največ za amortizacijo sušil to je 3 — 5 din/kg ali za 15 — 25 % od dosedanje cene. To povečanje lastne cene pa je samo navidezno, saj se vsebina prebavljivih beljakovin v tako pospravljeni krmi poveča za 50 — 100 %, vsebina škrobnih enot pa za cca 50 %. Kljub višji lastni ceni za kilogram takega sena pridemo do kvalitetnejše in zaradi tega cenejše krme. Pri tem pa nisem upošteval količinskih izgub, ki so precej večje pri sušenju sena na tleh kot pri sušenju na sušilih.

PASA — POCENITEV PROIZVODNJE

V zimskem obdobju so rezerve bolj očitne kot v poletnem obdobju krmljenja.

Po dežju razmeščena zemlja je onemogočila strojno delo. Zato so se na lovrenških travnikih poslužili s starejšo mehanizacijo. Posnetek: O. Polič

celoti drag in drago je tudi mleko; reši nas lahko samo kombinacija: koruzna silaža in odlično travniško ali deteljno seno. Pod odličnim senom razumemo seno gnojnih travnikov, pokošeno v času letanja trav in sušeno tudi v ugodnih vremenskih pogojih na sušilih ter dobro spravljeno, ali pa travno deteljno seno, košeno v začetku cvetenja detelj in spravljeno pod istimi pogoji. Ob tej kombinaciji je potrebna uporaba koncentratov samo za visokomolzne živali. Tudi ekonomsko je ta kombinacija ugodnejša od dosedanje. En kg PB v koncentratu Ge-2 stane okoli 600.— din, ena škrobna enota pa cca 130.— din. Pri ceni 30.— din za 1 kg odličnega sena pa pride 1 kg PB 400 — 500 din, kar zavisi od kvalitete, ena ŠE pa 90 — 100 din.

Z uvedbo sušenja krme na sušilih za vse gnojene travnike in vsa deteljišča pa ne znižamo samo lastne cene mleka in mesa, ampak se tudi v proizvodnji beljakovinske krme postavimo na lastne noge. Koliko je to vredno pri sedanjih pogojih uvoza beljakovinskih koncentratov in nestabilnih cenah za krmna žita pa mislim, da mi ni potrebno posebej razlagati.

Najmanj smo odvisni od vremenskih razmer in najkvalitetnejšo krmo lahko dobimo pri uporabi žičnih sušil. Investicije za taka sušila znašajo 50.000 — 70.000.— din/ha, pri triletnem odpisu torej 3 — 5 din za kg suhe krme. Ker odpadejo obračanja in druga dela pri sušenju sena, je lastna cena enega kg tako

prodajne cene. Zato lovimo v proizvodnji mleka rentabilnost s čim cenejšim poletnim obrokom. Najcenejša krma od konca aprila tja do sredine oktobra pa je kvalitetna paš. Te ne more zamenjati še tako dobro sestavljen zeleni konvejer, to je pridelovane zelene krme na polju in krmljenje v hlevu. Če vemo, da poje žival v jaslih približno enako količino enako kvalitetne zelene krme kot je dobi na paši, moramo vedeti še to, da poje na paši ob lastni ceni čredinske paše za cca 2 din zelene krme, v hlevu pa za 5 — 6 din/kg. Ekonomska prednost kvalitetne čredinske paše je tako očitna. V maju letos so znašali stroški krme na 1 liter mleka n. pr. v hlevu Gerečja vas, kjer je bila cel mesec izdatna paš, le 28.— din, pri večji molznosti v Staršah (0,9 l več na krmni dan) ob kvalitetni zeleni krmi v jaslih pa 55.— din. V slučaju pomanjkanja kvalitetne zelene krme, predolgega krmljenja s silažo in nenormalnega procenta suhih krav so lahko stroški za krmo v litru mleka še večji. Taki slučajji so nastopili v mesecu maju v štirih naših hlevih, povprečni stroški krme v litru mleka pa znašajo 49.— din.

IMAMO POGOJE ZA UREDITEV PASNIKOV

Do sedaj smo v kombinatu premalo upoštevali ta način krmljenja govedi. Čredinski pašniki so le pri nekaterih hlevih, pa še tam so večinoma nepopolno urejeni in premajhni. Popolnoma brez čredink so hlevi na Polskavi, v Staršah in Zavrču. V teh hlevih je približno ena polovica naših krav. Nekateri od teh obratov sicer občasno pasejo, to pa nima na letne stroške večjega ekonomskega vpliva. Večina

teh obratov si lahko uredi v neposredni bližini hlevov primerno pašno gospodarjenje. To velja tudi na plitvejših peščenih tleh. Do nastopa morebitne suše lahko vsaj tri mesece koristijo pašo.

Pri dimenzioniranju čredinskega pašnika je treba upoštevati, da potrebuje 600 — 650 kg težka krava letno 20 — 25 arov dobre paše, nad 1 leto stare plemenske telice pa 18 — 20 arov na 500 kg žive teže. Na slabših zemljiščih je treba te površine povečati za 10 — 20 %. Za 50 krav je potrebnih najmanj 10 ha čredinskega pašnika na dobrih tleh. Da bi dosegli zaželjeni ekonomski efekt paše, moramo čredinske pašnike dobro gnojiti in z vso skrbjo negovati rušo. Čredenje smatramo kot intenzivnejši in obenem najcenejši način krmljenja, zato naj velja pašnik vedno kot zemljišče za proizvodnjo krme, ne pa kot tekaljšče. Zdravstveni učinek paše je drugotnega pomena; primaren je njen ekonomski učinek.

Investicije na 1 ha čredinskega pašnika niso tako velike, da jih ne bi zmogel kombinat z lastnimi sredstvi. Tudi pri spremembi njive v pašnik ne znašajo nad 150.000.— din na ha (oranje, setev, stabilne ograje, el. pastir). Ker nam omogoča uvedba čredink znižanje stroškov krme pri litru mleka za približno 20.— din, so lahko poplačane te investicije pri 170 pašnih dneh že v enem letu.

Letos je sicer prepozno za ugodne ekonomske efekte paše, lahko pa vse storimo, da bomo dosegli s pašnim gospodarstvom že drugo leto možne uspehe.

Najbolj kvalitetna osnovna krma pozimi in čredinska paš pa poleti nam lahko precej znižata proizvodne stroške za mleko. Zato moramo pametno izkoristiti, kar nam narava sama ponuja. Ob sedanjih ekonomskih pogojih se ne bi smeli obotavljati. Takoj moramo storiti vse, kar se da, da bi te »notranje rezerve« najpozneje letos pozimi in drugo leto črpali tudi v našem kombinatu.

Branko Voljč, dipl. ing. agronomije

Posebno velja to za krave molznice in plemenske telice, stare nad leto dni. Kljub vsemu trudu bo zimska lastna cena mleka vedno višja od

ZAKAJ TAKO?

Najboljši čas za košnjo travnikov je, ko je v travah največ redilnih snovi. V naših razmerah je to od 10. do 25. maja. Kako pospraviti najboljše pridelek, ko je po navadi v tem času slabo in de-

ževno vreme? Letos je bilo še posebno slabo vreme; v mesecu maju je bilo skupaj 15 deževnih dni in to v zadnji dekadi kar 8 dni.

V takšnem deževnem času lahko uporabimo žičnate ko-

Zivinorejci in poljedelci trdijo, da je krma, posušena na žičnih kozolcih boljša. Kljub temu smo začeli sušiti tako šele, ko nas je k temu prisililo izredno slabo vreme. Posnetek: O. Polič

zolčke (švedske jahače). Vrednost sena, posušene na žici, nam je že dolgo in dobro znana, vendar smo se tega dela kaj težko lotili. Letos smo prisiljeni sušiti na ta način, saj je bilo celo v mesecu juniju mnogo deževnih dni. Pri tem načinu spravljanja krme vreme ne more ovirati; na švedske jahače lahko nalagamo svežo ali celo mokro travo. Krma je suha v 8 do 14 dneh, dela pa s takšnim načinom sušenja ni nič več (včasih celo manj) kot s sušenjem na tleh. Ima tudi svoje prednosti. Ko ne moremo zaradi slabega vremena delati drugega opravila, kot n. pr. okopavanja, lahko delamo na travnikih. Posebno je važen ta način sušenja za detelje; le tako ohranimo najvrednejše dele, to je listje.

Tako je sušilo letos več naših obratov, čeravno včasih že nekoliko prepozno glede na starost trav. So pa še nekateri upravniki naših obratov, ki se za ta način sušenja ne morejo odločiti, čeprav imajo na razpolago potreben material. Ta samovolja se ne bo samo njim maščevala, temveč bo škodovala podjetju kot celoti s slabšo kvaliteto krme.

Matko Zemljič, ing. kmetijstva

Farma dobiva svojo končno podobo

Mnogo se sliši o naši farmi bekonov. Podrobnosti marsikateremu niso znane. Od leta 1961, ko je delavski svet prvič sklepal o farmi, so minula 4 leta. Na bivših njivah vzhodno od turniškega marofa je nastalo ogromno gradbišče. Marsikdo je zmajal z glavo. Danes lahko zagotovimo, da ni več daleč dan, ko bomo letno zredili 50.000 bekonov.

S svinjerejo sta pričeli že 1959 bivši posestvi »Dravsko polje« Kidričevo in »Ptujsko polje« Ptuj. Takrat smo uvozili iz Švedske skupno 120 plemenskih svinj in 6 merjascev; 84 rilcev na marof pri Turnišču in 42 v Dornavo. Iz te osnovne črede smo n. pr. že v letu 1964 zredili 4.400 pitancev in 860 plemenskih svinj.

Bilo je precejšnje pomanjkanje svinjskega mesa. Začela je akcija za povečanje števila hlevov ter s tem tudi svinj. Po teh velikih načrtih naj bi zredil družbeni sektor v Sloveniji leta 1970 350.000 prašičev. Po statističnih podatkih je redila v začetku leta 1964 vsa Slovenija (družbeni in privatni sektor) 109.000 prašičev. Po tem vidimo, da so bili načrti res veliki. Od planiranih 350.000 prašičev bi redili: Agrokombinat v Ljubljani 60.000 prašičev, Apače 30.000, Rakičan 50.000, Ljutomer 30.000, Kočevje 15.000, Kranj 15.000, Krško polje 30.000, Zalec 20.000, Slovenska Bistrica 30.000, Grosuplje 10.000, Novo mesto 10.000 in naš kombinat 50.000 prašičev.

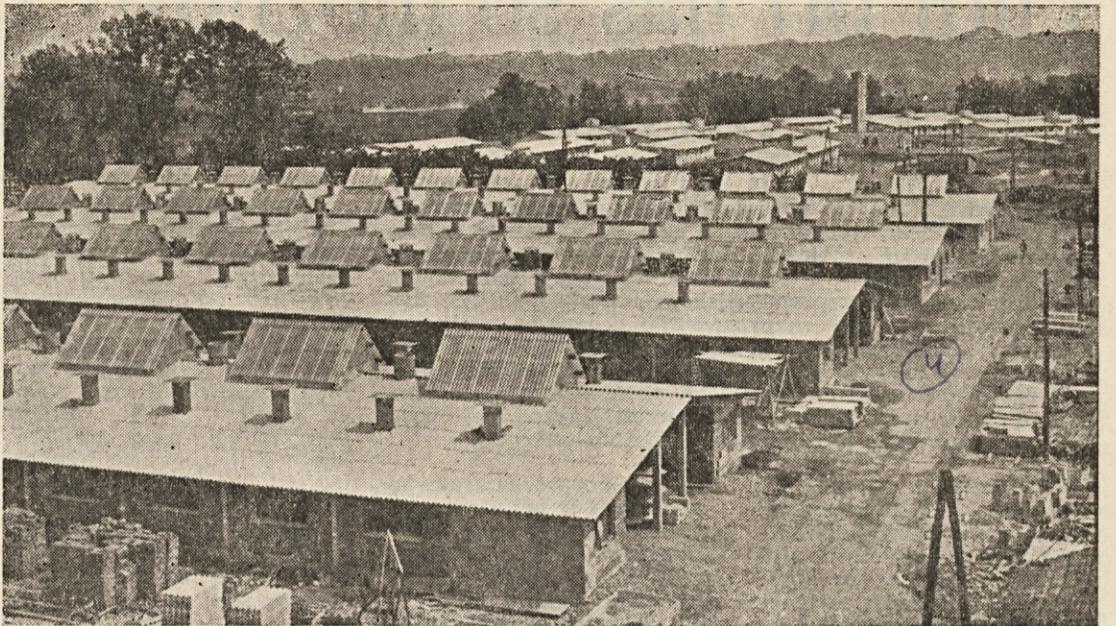
CIM MANJ DELOVNE SILE

Zaradi sprememb trga in pomanjkanja denarja niso dobila kreditov vsa predvidena posestva. Mi smo dobili kredite že spomladi 1962, z gradnjo pa smo pričeli šele v letu 1963. Strokovnjaki so iskali najekonomičnejši način vzreje in pitanja. Rezultat teh raziskav in dopolnjenih projektov je, da imamo eno izmed redkih farm, ki ne bo uporabljala stelje niti ročnega dela pri čiščenju hlevov in pri krmljenju svinj. Ze danes ugotavljamo, da je bila ta rešitev pravilna, saj postaja delovna sila vedno dražja. Namesto slame so rešetkasta tla, s katerih izplahuje gnoj voda in ga odnaša v urejene kanale. Krm-

ljenje v pitališčih pa je iz centralne krmilnice po ceveh. O tem je podrobneje opisano v članku Marjana Brgleza »4 krmilke = 18.000 bekonov«.

KOLIKO BO STALA FARMA?

Kljub temu, da je preteklo od začetka izgradnje komaj nekaj več kot 2 leti, smo morali zaradi stalnih sprememb cen gradbenega materiala in storitev že 2 krat spreminjati predračun. Od prvih 1.641 milijonov din so narastli stroški zaradi tehnoloških sprememb na 2.043 milijonov. Z aprilom letošnjega leta pa se je predračunska vrednost povzpela na 2.630 milijonov din. Od tega so gradbena dela vredna 2.386 milijonov din, oprema 121 milijonov, živali 80 milijonov ter ostali stroški 43 milijonov din. Najvišji so gradbeni stroški. Od tega odpade na komunalno ureditev (ceste, vodovod, zunanja kanalizacija, čistilna naprava, sušilne grede, lovilec peska, črpalnice in električna napeljava) 403

Pogled na nekaj delno dograjenih pitališč. V ozadju hlevi porodnišnice.

Posnetek: O. Polič

milijone din, na objekte za plemenske svinje (13 hlevov in pripustni center) 376 milijonov, na center porodnišnic (11 hlevov in kotlovnica) 465 milijonov, na pitališče (10 hlevov in krmilnica) 1.050 milijonov ter na ostale objekte (upravno poslopje, strojna

lopa, razkuževalnica, portirnica in tehnična ter ograja) 91 milijonov din.

OB SEDANJH CENAH ZA JAMCENA RENTABILNOST

Kot smo videli, so to ogromna vlaganja. Vse kredite bomo morali vrniti v 30 letih z 2 % obrestno mero, kar pomeni, da bomo za dobljenih 2.630 milijonov vrnili 3.619 milijonov din (obresti so 989 milijonov din). Za redno proizvodnjo potrebujemo še 310 milijonov obratnih sredstev. Za 33 letno odplačilno dobo znesejo 1 % obresti 55,5 milijona. To pomeni, da bomo morala prašičjereja vrniti letno (v breme stroškov) 32 milijonov din obresti, ustvariti pa še toliko dohodka, da bo plačala 99,4 milijona din čistih anuitet.

Po sedanjih cenah krme in storitev ter po cenah za bekon cca 450.— din/kg bo znašala letna proizvodnja 2,4 milijarde din. Po odbitku vseh stroškov bi naj ostalo 197 milijonov čistega dohodka. Po plačilu anuitet (99,4 milijona) še ostane za sklade podjetja 97,6 milijona din.

VISOKA PRODUKTIVNOST ZAPOSLENIH

Farma bo prava tovarna mesa na tekočem traku. Vso to proizvodnjo bo obvladalo samo 66 zaposlenih. Iz primerjave podatkov v zaključnem računu 1964 vidimo, da je ustvaril 1 zaposleni v kombinatu 2,3 milijona din celotnega dohodka. Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem ustvari okrog 17 milijard skupnega dohodka na 1.700 zaposlenih, ali na enega zaposlenega 10 milijonov, »farmarji« pa bodo ustvarili po sedanjih računih ob polni kapaciteti kar 36 milijonov din celotnega dohodka na 1 zaposlenega.

Na tržišču svinjskega mesa so ponovno predvidene spremembe. Novi gospodarski ukrepi, posebno pa predvidene višje cene surovin in krmil, premoga in elektrike, bodo delno spremenili predvidene stroške in dohodke na farmi. Pri KK Ptuj smo prepričani, da bo nova farma dorasla tudi tem spremembam.

— op —

Farmo je obiskalo mnogo delegacij in posameznikov, med njimi tudi tov. Tonev, generalni direktor Jugoslovanske kmetijske banke iz Beograda (drugi od leve), Škof Stane, direktor sekcije za kmetijstvo pri republiški banki v Ljubljani (tretji z leve) ter funkcionarji občinske skupščine Ptuj.

Posnetek: O. Polič

Veliki rezultati - prednost specializiranih obratov

V prvi polovici junija je bil v Osijeku seminar o organizaciji, o medsebojnih odnosih in o obračunu v pogojih velikih kmetijskih organizacij. Organizator je bil Zvezni center za izobraževanje vodilnih kadrov v kmetijstvu iz Novega Sada. Iz naše kombinata sta se udeležila seminarja tehnični direktor Milan Starkl, dipl. ing. agr. ter Oton Polič. O tem seminarju nekaj vtisov.

Organizator ni slučajno izbral IPK Osijek (industrijsko kmetijski kombinat) kot primer organizacije in obračuna. Po velikosti ta kombinat skoraj nima tekmeča, po bruto produktu pa prekaša vse kmetijske kombinata. Osnovnih podatkov ne bom navajal, ker jih najdete v juljski in avgustovski številki »Poročevalca«, v članku »Obisk v IPK Osijek«. Ker je tudi IPK mlada gospodarska organizacija, ki je nastala šele leta 1961, iščejo tudi tam stalno nove organizacijske ukrepe, ki bodo najuspešnejši.

KAKO VELIKA NAJ BO EKONOMSKA DELOVNA ENOTA?

Precej nejasnosti je pri vseh podjetjih glede velikosti delovne enote. V kmetijstvu je to še težje, saj so enote odvisne od zemljišč. V Osijeku trdijo, da je za nje najboljša

enota z 2.500 do 3.000 ha orne zemlje. 11 takih enot bodo združili s 1. 7. 1965 v eno poljedelski obrat, ki bo imel 21.000 ha ornih površin.

Zelo je zanimiva IPK-ova velika skrb za poljedelstvo. To je razumljivo, ker smatrajo rastlinsko proizvodnjo za jedro kombinata. Glavne kulture so pšenica (39 % vseh površin), koruza (15 %), sladkorna pesa (20 %) ter ostale kulture (oljnice, lucerna in konoplja) 25 %. Od teh kultur prodajo na trg samo pšenico, vse ostalo pa predelajo doma: koruzo dobi mešalnica krmil za živino, mleko mlekarnice in tovarne mlečnega prahu delno za trg, v glavnem pa tovarna bombonov in čokolade.

Sladkorno peso predelajo v sladkor, ki ga porabijo pretežno v »sladkih« tovarnah (kandit in čokolada). Pesine rezance in melaso pokrmijo živini. Tudi konopljo in sončnice predelajo v svojih tovarnah.

Zmogljivosti tovarn so velike, zato jim primanjkuje kljub ogromnim površinam še vedno surovin. Tovarna sladkorja n. pr. lahko predela letno cca 30.000 vagonov pese; doma je pridelajo cca 20.000 vagonov. Mlekarna predela 16 milijonov litrov mleka; doma ga namolzejo 12 milijonov litrov. Njihova skrb za intenzivno proizvodnjo je torej čisto ekonomska: več bodo pridelali doma, manj bodo plačali za transportne stroške za surovine, ki jih še morajo kupovati drugod. Spomnimo se samo, da so kupovali sladkorno peso celo pri nas — cca 350 km daleč.

Prepričani so, da bo pridelalo sčasoma njihovo poljedelstvo zadosti surovin. Lanški povprečki 49 q/ha pšenice, 110 q/ha koruznih storžev in 516 q/ha sladkorne pese to samo potrjujejo.

SAMOUPRAVNE PRAVICE DELOVNIH ENOT

Ekonomske delovne enote niso velike samo po površini, temveč imajo tudi vse samoupravne pravice. Tako odločajo o delitvi svojega čistega dohodka, o uporabi lastnih

skladov za investicije in družbeni standard, odločajo o nabavi in odtujitvi osnovnih sredstev, najemajo kredite iz skladov kombinata ali iz drugih virov i. dr.

Te pravice so jim tako omogočene, da imajo obrati (n. pr. poljedelski) popolno knjigovodstvo s periodičnimi obračuni in z zaključno bilanco, po ekonomskih enotah pa spremljajo proizvodnjo do končne obračunske kalkulacije (tako kot naši kmetijski obrati).

MED ENOTAMI PO TRZNIH CENAH

Prodajo pridelkov precizno izvajajo. Poljedelec je n. pr. dolžan spraviti seno ali silažo fco hlev ali prostor, ki mu ga določi živinorejec. Živinorejec plača seno po kvaliteti. Imajo točno določene standarde, ki jih ugotavlja posebej organizirana kmetijska služba. Povprečna cena sena je 18.— din. Kljub temu pa lahko dobi poljedelec za seno od 4.— din pa do 25.— din za kg, odvisno od kvalitete. S tem so dosegli dvoje:

— poljedelec je zainteresiran, da pridelava kvalitetno krmo;

— živinorejec plača samo dejansko hranilno vrednost pridelka.

DECENTRALIZACIJA OSTALIH SLUŽB

Do sedaj so imeli v skupnih službah (po naše uprava) 115 ljudi. (Pisarna generalnega direktorja 8, kadrovski oddelek 7, splošni 25, v odkupu zemlje 9, interna revizija 3, gospodarsko računski sektor 40 — od tega samo saldokonti 20, komerciala za kmetijstvo 12 ter izvojni-uvozni oddelek 11 ljudi). Z novo organizacijo bodo imeli obrati svojo komercialo, kadrovsko službo, plan in analizo, saldokonte bodo vodili v mehanografskem centru, odkup zemlje pa bo v poljedelskem obratu, zato bodo število ljudi na upravi do konca leta 1965 zmanjšali na 68. Prepričani so, da bo taka organizacija dala še večje uspehe.

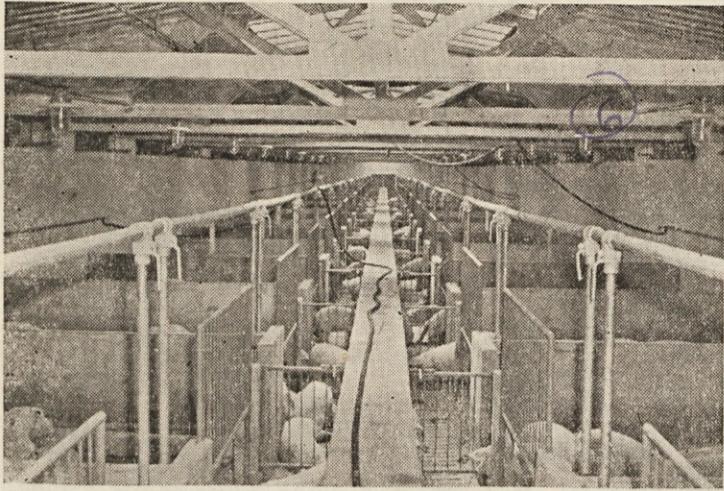
ZAVIDANJA VREDNI REZULTATI

Lani je imel kombinat skupnega dohodka 36 milijard dinarjev, od tega industrijska

Konec na 6. strani

Štiri krmilke bodo pitale 18.000 bekonov

V tehnologijah krmljenja prašičev se večkrat razpravlja o mokrem ali suhem krmljenju. Zakaj pravzaprav gre?

V hlevu za pitanje je svetlo in zračno. Lepo se vidijo cevi za mokro krmljenje. Posnetek: O. Polič

Če pomislimo za 10 let nazaj, kako smo krmili prašiče v večjih pitališčih, oziroma jih naši kmetje še danes krmijo, vidimo, da je bila to mešanica kuhanih korenčic, krompirja in zdrobljenih žit, odpadkov iz kuhinje (pomije), odpadkov iz mlekarn in slično. Tako pripravljeno krmo vlivajo iz vedric v korita pitancev. Takšen način krmljenja je bil možen, ko je bilo v hlevu do 200 pitancev.

S krmljenjem mesnatih pasem »landrace« in drugih pasem je nastal v svinjereji preobrat. Drugačen je način priprave krme. Mesnati prašiči zahtevajo bolj koncentrirano krmo že od drugega meseca naprej. V mladosti namreč prašič hitro raste in doseže v 6 mesecih 90 do 100 kg. Za intenzivno rejo porabi manj hranilnih snovi za kg prirastka kot pa za ekstezivno pitanje, ko je prašič starejši. Zato je kategorija prašičev »tekači« povsem izpadla. Za ta način krmljenja odpade kuhanje zelenjave, gomoljnic in šele v končni fazi pitanja dodajanje zrnatih krmil. Pitanje se

začne že od drugega meseca starosti. Krma je sestavljena iz 60 do 70% žit in še 30 do 40% beljakovinskih krmil živalskega in rastlinskega izvora ter nekaj rudnin, vitaminov in mikroelementov. Za manjše število pitancev si lahko pripravi tako hrano gospodarstvo samo, za večje število pa je nujno potrebna mešalnica, ki ima za to proizvodnjo potrebne stroje.

V večjih pitališčih, kjer je 500 pitancev v enem hlevu, do sedaj ni bilo primerne mehanizacije za delitev hrane po koritih. V južnih republikah se je razvilo krmljenje iz avtomatov. V zaboje nasipano suho mleto hrano so žrli prašički po mili volji, ko se jim je zahtelo. Nov način krmljenja prašičev zahteva razmeroma zelo malo delovne sile, je pa poraba krme nekoliko previsoka in kvaliteta pisanca slabša zaradi zamaščenosti.

V Sloveniji obročno tako krmimo, da nastavi krmilec iz vozička pripravljeno suho mešanico v korita. Tako krmimo tudi mi na obratu Dornava in na marofu pri Turnišču.

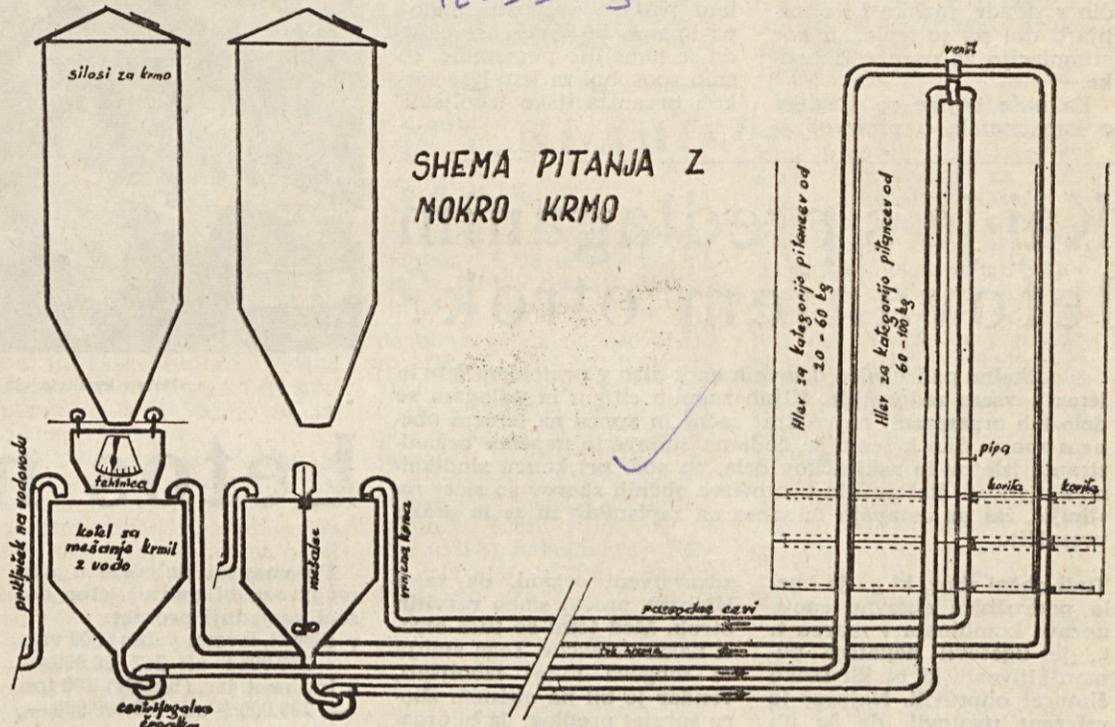
Pri tem načinu krmljenja se porabi več časa kot pri krmljenju iz avtomatov, raztresemo pa manj krme. Če ste bili v hlevu v Dornavi ali Kidričevem, ko je dobilo krmilo 500 pitancev, ste lahko videli oblak najfinejših krmil.

Na farmi bekonov v Turnišču krmimo mokro krmo. Ta noviteta, če jo tako imenujemo, je prenešana k nam iz

zeni za mešanje krmil z vodo in centrifugalne črpalke, ki potiskajo mešanico krmil in vode po ceveh v hleve. Krmilec v hlevih le odpira in zapira pipe na ceveh in spušča to mešanico v korita. Ko je krmljenje končano, se spusti po ceveh voda, da potisne ostanek krme nazaj v bazene in opere cevi. Ta ostanek krme se porabi pri naslednjem

hanizacije za to krmljenje je minimalno, saj je to le hranovod ali vodovod. Potrebna je le pazljivost, da ne pridejo v cevi s krmo kakšni trdi predmeti, ki bi zamašili cevi.

Po sedanjih izkušnjah lahko trdimo, da bodo 4 krmilke nakrmile vseh 18.000 kom pitancev, ki bodo v pitanju v 10 hlevih. Poskusi, ki so jih delali strokovnjaki v omenjenih

Italije in iz Švedske. Tudi pri nas smo jo že videli v pitališču Staro Petrovo selo pri Novi Gradiški. Krma se pripravi na ta način, da se pomeša suha mešanica krmil z vodo v zaželjenem razmerju. Na naši farmi smo zgradili v ta namen tako imenovano »kuhinja«, ki jo tvorijo: skladišča krmil v silosih, pod njimi je tehnica za točno odmerjenje krmil, štirje 7.000 litrski ba-

krmljenju. Sedaj krmimo z mešanico in vodo v razmerju 1:3. Ko bo večja vročina, se to razmerje lahko spremeni. S tem odpade napajanje prašičev. Krmil ne raztresamo.

Naše izkušnje kažejo, da rabimo manj delovne sile; pravzaprav minimum. Dve krmilki sedaj nakrmita v enem obroku 700 prašičev v 10 do 12 minutah. Vzdrževanje me-

deželah z mokrim krmljenjem, kažejo, da je poraba krme 5 do 10% manjša za enak prirastek kot s suho krmo. Mi še tega ne moremo trditi zaradi omenjenih izkušenj, saj krmimo prve pitance na ta način šele od 7. maja letos.

MARJAN BRGLEZ
ing. kmet.

Manjša proizvodnja plastičnih mas posledica omejenih deviz

Za letošnje leto je bil za obrat Mlekarna sprejet naslednji količinski plan proizvodnje v mlečni dejavnosti, predelavi plastičnih mas in za prevoze za lastne potrebe ter za potrebe ostalih obratov kombinata:

Odkup mleka 3.500.000 litrov, pasterizirano mleko 385.000 litrov, jogurt 15.000 litrov, skuta 6.000 kg, maslo

125.000 kg, pinjavec 200.000 litrov, kazein 72.000 kg, smetana za prodajo 4.500 litrov, jugolit 100.000 kg, jugoester 100.000 kg, prevozi za obrate KK 45.000 km in prevozi za obrat mlekarna 165.000 km.

V spodnji tabeli pa je prikazana planirana proizvodnja v primerjavi z dejansko doseženo proizvodnjo v petih mesecih 1965.

	Plan	Izdelano	Indeks
Odkup mleka	1.375.000 lit.	1.506.185 lit.	109,54
Pasteriz. mleko	160.415 lit.	170.223 lit.	106,12
Jogurt	800 lit.	—	—
Skuta	2.500 kg	2.230 kg	89,20
Maslo	45.972 kg	51.115 kg	111,19
Pinjavec	83.335 lit.	83.518 kg	100,02
Kazein	26.132 kg	30.398 kg	116,32
Smetana za prodajo	1.875 lit.	1.975 lit.	105,36
Jugolit	41.665 kg	49.100 kg	117,85
Jugoester	41.665 kg	28.128 kg	67,51
Prev. za obr. KK	18.750 km	8.345 km	44,51
Prev. za obr. Ml.	68.750 km	69.429 km	100,99

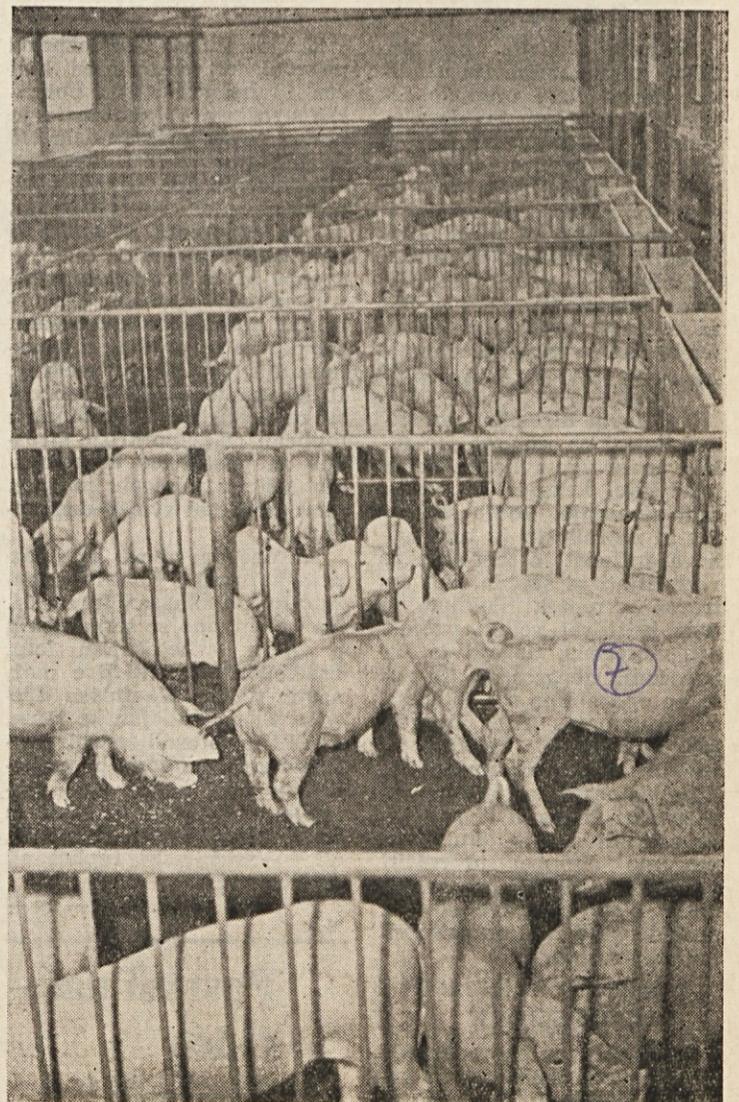
Iz te primerjave je razvidno, da je odkup mleka v petih mesecih tega leta večji za 9,54% od planiranega in so bile zato lahko izdelane tudi večje količine mlečnih izdelkov in pasteriziranega mleka. Plan proizvodnje pri najvažnejših izdelkih je presežen in sicer pri maslu za 11,19%, kazeinu 16,32%, pasteriziranem mleku 6,12% in smetani za prodajo 5,36%. Zaradi poma-

njanja reprodukcijskega materiala še jogurta v tem letu nismo začeli delati, zato tudi letnega plana do konca leta ne bomo mogli doseči. Proizvodnja skute je dosežena samo 89,20% od planirane količine, ker je bila proizvodnja manjša zaradi manjšega povpraševanja, kot je bilo v preteklem letu, je pa namesto skute izdelanega zato več kazeina.

Prevozov za lastne potrebe je bilo nekaj več kot je bilo planiranih, prevozov za obrate kombinata je bilo samo 44,51% od planiranih. V zimskih mesecih so bile majhne potrebe po prevozi. Predvidamo, da jih bomo nadoknadili v sezonskih mesecih, ki šele pridejo.

V oddelku za proizvodnjo plastičnih mas je bila proizvodnja jugolita za 17,85% večja od planirane. Jugoestra je bilo izdelanega samo 67,51% od planirane količine. Tako majhne proizvodnje je krivo pomanjkanje reprodukcijskega materiala iz uvoza, ker nimamo dovolj deviznih sredstev. Če hočemo obdržati proizvodnjo na nivoju preteklih let in ustvariti odgovarjajoč čisti dohodek, si moramo na vsak način zagotoviti potrebne devize in to z izvozom ali pri banki. V kolikor si bomo zagotovili potrebna devizna sredstva ter s tem reprodukcijski material, bomo s pomočjo kolektiva ter z večjo prizadevnostjo in skrbjo za proizvodnjo do konca leta v celoti izvršili letni plan proizvodnje jugoestera. Pri jugolitu in pri predelavi mleka kaže po dosedanjem gibanju proizvodnje in po podatkih, ki smo jih navedli, da bo plan v celoti presežen.

— en —

Iz porodnišnice premestijo odstavljenke v nove prostore. Posnetek: O. Polič

Veliki rezultati - prednost specializiranih obratov

dejavnost 17 milijard, kmetijstvo 15 in ostale dejavnosti 4 milijarde din. Še lepši je finančni rezultat: 2,5 milijarde din dobička. Tega so ustvarili:

industrija	1,05 milijarde
kmetijstvo	1,34 milijarde
ostale dejavn.	0,14 milijarde
Skupaj	2,53 milijarde

Od tega so dali 1,344 milijarde din v sklade, razliko 1,186 milijard din pa so izplačali kot stimulacijo za osebne dohodke.

Za naše pojme so številke o kapacitetah, o proizvodnji

ter o končnem rezultatu IPK-a ogromne. Nimamo njihovih pogojev, niti ne moremo kopirati njihove organizacije. Vseeno pa smo se prepričali, da lahko marsikatero njihovo izkušnjo dobro porabimo za sebe. Za nas je koristno, da se ne prepričujemo, da je to, kar imamo, dokončno in nespremenljivo, ker nimamo drugih možnosti. Prvi »naval« specializacije smo lani odbili, ker je bilo za spremembo za leto 1964 že prepozno. Letos pa imamo še 6 mesecev časa, da se temeljito pomenimo, če smo sposobni za leto 1966 karkoli organizacijsko izboljšati. — op —

Kaj je s predlaganim letovanjem otrok?

Sindikalne podružnice delovnih enot niso v preteklem letu in letos povsem zadovoljile. Kljub znanim ciljem in nalogam se delo teh organizacij največkrat začne in konča na letnem obnem zboru. Ako k temu še dodamo »težave in uspehe« organiziranih izletov in zaključkov dela, pa smo pri koncu sindikalne aktivnosti. Referati in ugotovitve občnih zborov so sicer na »liniji«, žal pa ostanejo te samo na zapisnikih in se le redko uresničijo.

Tudi občni zbor, ki ga je imela podružnica delovne enote uprave kombinata v marcu t. l., je ugotovil nekatere pomanjkljivosti, ki bi jih lahko čimprej odpravili. Najprej je referent ugotovil, da še ob prvi obletnici našega statuta njegova določila vse premalo uveljavljamo v praksi. Delovna enota uprave je prvič dobila s statutom svoj samoupravni organ — svet delovne enote. Na sejah se v glavnem razpravlja o notranji organizaciji dela in o delitvi osebnih dohodkov. Ta delitev mora biti izključno po opravljenem delu, ne pa po času.

CLANI KOLEKTIVA PREMALO SEZNANJENI Z DOGODKI

Podjetje izdaja časopis. Kljub temu ugotavlja sindikat, da so člani premalo seznanjeni z dejanskim dogajanjem v podjetju. Ni dovolj biti mesec dni pozneje seznanjen s kakšnim sklepom organa upravljanja. O posameznih vprašanih bi moral biti kolektiv seznanjen pred odločilnim sklepanjem; tako bi člani delavskega sveta vedeli za mnenje svojih sodelavcev ter bi mnogo lažje odločali.

VEČ DELOVNE DISCIPLINE

O delovni disciplini govorimo skoraj na vsakem sestanku, vendar ugotavljamo, da se izboljšuje. Nekateri še vedno radi zamujajo. Vodje sektorjev bi morali (to je tudi njihova dolžnost) o tem resneje razmišljati in seveda tudi ustrezno ukrepati. Sindikat je tudi kritiziral veliko potrošnje materiala. Dogaja se, da naročamo obrazce, ki jih nato ne uporabimo ter ostanejo v ekonomatu. Tudi drugod lahko štedimo. Telefon se večkrat nekoristno uporablja. Z boljšo organizacijo in s pravočasnim dopisovanjem in isto zadevo rešili s 25.— din. Zato moramo čimprej uresničiti predlog, da bi bili osebni dohodki članov uprave odvisni med drugimi tudi od prihranka na stroških.

DRUŽBENI STANDARD ZAPOSLENIH

Člani delovne enote uprave nimajo glede družbenega standarda posebnih problemov. Pač pa je bilo na občnem zboru omenjeno, da so ugotovili

zdravstveni organi, da je v Halozah precej slabo razvitih otrok. Med temi so tudi otroci naših delavcev. Tega stanja ni mogoče takoj izboljšati, vendar je bil na občnem zboru sprejet predlog, da bi organizirali za te otroke letovanje na morju. Kupili bi šotore ter se priključili ptujskim tabornikom. Za izvršitev tega predloga in sklepa še vedno ni prepozno.

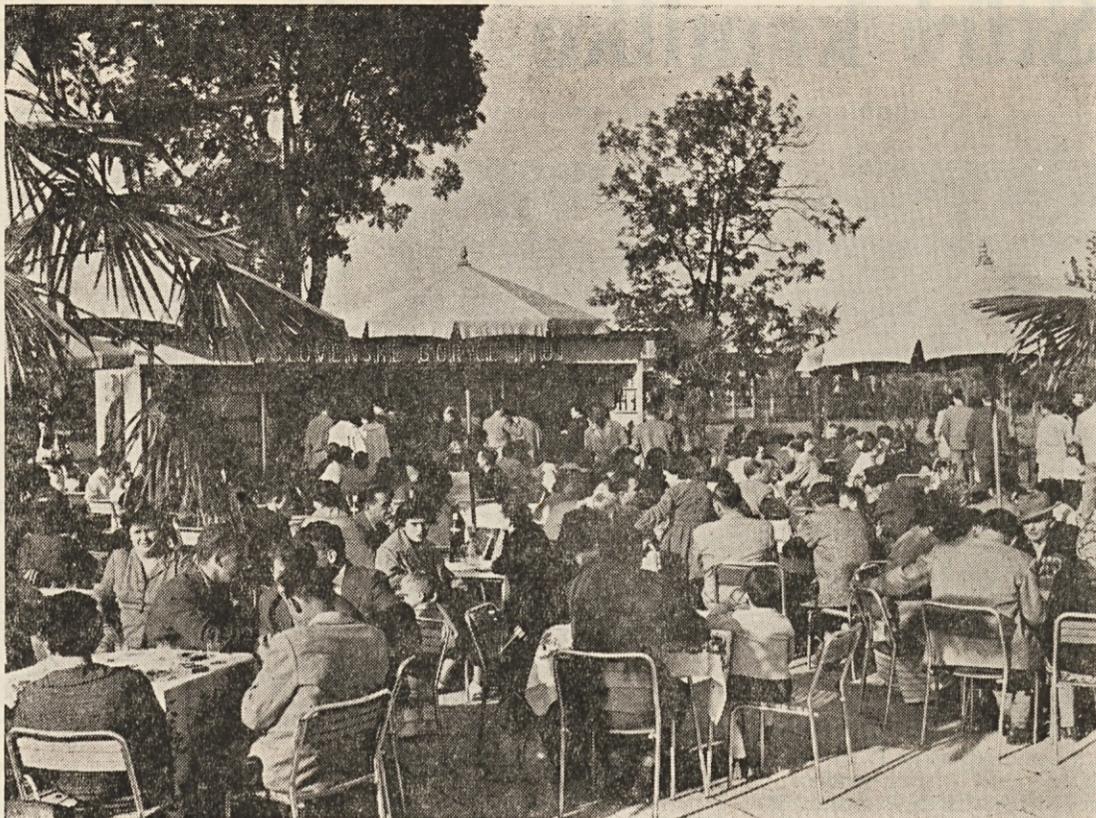
Ravno tako še ni urejeno glede družbene prehrane. Iz najdljive delovne enote so si prehrano uredile, druge pa še vedno čakajo na pomoč od drugod.

PORAST BOLNISKIH STROŠKOV

Marjan Čuček je v razpravi povedal, da smo imeli lani cca 15 milijonov din bolniških stroškov. V kombinatu je bilo pri delu in izven dela 278 nezgod, kar je 3.925 izgubljenih delovnih dni. Zato je prav, da bi napravili čim več za to, da bi preprečili nezgode in bolezni. Enega izmed takih ukrepov bi po Čučkovem mnenju pomenila ustanovitev obratne ambulante kombinata. Vendar za ta predlog ni razumevanja, češ, da je predrag. Drugo pa je ureditev možnosti za dopuste v Varaždinskih toplicah. Za delno kritje stroškov za postavitev dopustniških hišic v toplicah bo vsak član prispeval svoj 8 urni zaslužek.

Na občnem zboru smo razpravljali tudi o finančnem rezultatu kombinata v letu 1964. Na koncu smo se še pomenili o izletu v letošnjem letu. Predlagani sta bili dve možnosti: dolina Kamniške Bistrice ali pa Skočjanske jame. Ako bi upoštevali organizatorji izleta te predloge, bi verjetno odpadlo nepotrebno razburjanje in kreganje, kot je bil slučaj pri novih predlogih, ali v Varaždinske toplice ali na Pohorje. — op —

Postani naš reden dopisnik!

»Dobra kvaliteta vin — velik obisk.« Posnetek je iz lanske razstave vin v Ljubljani.

Letos manj izvažamo

Po vnaprej določenem planu izvoza bi morali letos doseči naslednji promet:

- v direkt. izvozu (vino) 200 vag. — 350.000 \$ ali 262.500.000.—
- v indirekt. izv. (hmelj) 100 ton — 200.000 \$ ali 150.000.000.—
- v ostalem (les, živina) — 100.000 \$ ali 75.000.000.—

Po ugotovitvah po realizaciji, doseženi v prvi polovici tekočega leta vidimo, da plana ne dosegamo. Izvozili smo 57 vagonov vina v vrednosti 116.667 \$ ali 88.677.000.— din, medtem ko je bil v 1964. letu v istem času promet 169.254 \$ ali 126.941.000.—. Manj vina smo izvozili letos v vzhodne države (Vzhodna Nemčija in Čehoslovaška); lani je bil izvoz občutno večji.

Retencijska kvota, ki nam jo priznava banka, znaša pri direktnem izvozu 7 % od dosežene cene po obrač. kurzu 750.— za \$ franko jugosl. meja in se steka na naš konto za lastno koriščenje. Tako dosežene devize uporabljamo v večji meri za nabavo reprodukcijskega materiala, potrebne za izdelavo jugolita — proizvoda obrata »Mlekarna«.

Izvoz vina je rentabilen. Pri 57 vagonih v Avstrijo, Čehoslovaško, Poljsko, Vzh. Nemčijo, Zah. Nemčijo, v Švico in v Anglijo, smo ustvarili cca 36.000.000.— din brutto dohodka.

Po drugih izvoznikih smo prodali cca 55.000 kg živine; beconov nismo izvažali kljub

tcmu, da je to bilo pri sestavljanju plana predvideno.

Lesu smo izvozili 95 m³, predvsem v vzhodne države. Izvažali smo bukovo celulozo. Tudi tu opažamo močan padec izvoza. V lanskem letu smo izvažali palete; izkupiček za nje je občutno dvignil promet.

Ob novih gospodarskih pogojih, z uvajanjem novih ukrepov in predpisov, bo nastal preobrat in prebroditi bomo morali težko situacijo. Edino izvoz, vse sile za njegovo povečanje, sprememba deviznega poslovanja in višje cene lahko omilijo položaj v kombinatu.

Franc Krivec

Izobraževanje v letu 1965

Odbor za izobraževanje je razpravljal na seji 20. maja t. l. o planu izobraževanja in predračunu stroškov izobraževanja v letu 1965.

Na predlog obratov in strokovnih referentov je odbor izdelal sledeči plan:

TEČAJI IN SEMINARJI, KI JIH BOMO ORGANIZIRALI V PODJETJU

Odbor je osvojil predlog obrata farma beconov, ki predvideva za svoje delavce tri tečaje in to:

- za oskrbovalce doječih svinj s pujski,
- za krmilce brejih svinj in delavce pripustnega centra,
- za krmilce v pitališču.

Ti tečaji bodo trajali po 45 ur, udeležilo pa se jih bo 26 delavcev.

Za govedorejce je predvidel odbor na predlog obratov in strokovnega referenta tečaje v Kidričevem, Zavrču, v Staršah, na Pragerskem in skupaj za govedorejce Dornava—Sobotinci in Podlehnik—Videm. Ti tečaji bodo trajali 60 ur, udeležilo pa se jih bodo vsi govedorejci iz podjetja.

Za sadjarje so predvideni tečaji na Osojniku, v Zavrču in Podlehniku. Za tečaj na Osojniku je skupno s praktičnim poučevanjem predvideno 100 ur, v Zavrču in Podlehniku (kjer ni breskev itd), pa po 70 ur. Tečajev se bodo ude-

ležili vsi delavci, ki delajo v sadjarstvu.

Za vinogradnike so predvideni tečaji na obratih Zavrč, Podlehnik in Osojnik. Trajali bodo po 70 ur, udeležili pa se jih bodo lahko vsi delavci, ki delajo v vinogradništvu.

Za vse doslej navedene tečaje je predvidena tudi izdelava skript, ki jih bodo prejeli vsi tečajniki. Ta bodo pripomoček, iz katerega se bodo lahko tečajniki pripravljali na izpite. Vsi, ki bodo uspešno opravili izpit pred strokovno komisijo, bodo prejeli tudi potrdila o priznanju strokovne usposobljenosti priučenega delavca.

Tečaji za poljedelce so že bili v mesecu marcu in aprilu po sledečih obratih: Osojnik, Kidričevo, Pragersko, Starše, Sobotinci in Turnišče. Po vseh teh obratih so opravili tečajniki tudi strokovni izpit. Planiran pa je še tečaj za poljedelce na obratu Dornava, kjer ga spomladi ni bilo.

Predviden je tudi tečaj za hmeljarje, II. del, ki se ga bo udeležilo 38 hmeljarjev. Ti so se v lanskem letu udeležili I. dela tega tečaja. Tečajniki bodo prejeli skripta, II. del, ki smo jih naročili v Žalcu. Po tečaju pa se bodo pripravili na izpite iz I. in drugega dela tega tečaja.

Na predlog večine kmetijskih obratov in referenta za strojništvo je predvidel odbor tečaj za traktoriste in pose-

ben tečaj za kombajniste. Ta bo predvidoma za vse kombajniste na obratu v Kidričevem. Po vseh kmetijskih obratih so tudi planirani tečaji za upravljalce motornih kosilnic in drugih manjših strojev.

Na predlog obrata za gozdarstvo je odbor planiral:

— seminar za gozdarske strokovnjake, na katerem jih bodo seznanili sodelavci instituta za gozdarstvo z najnovejšimi izsledki znanosti na področju gozdarstva;

— seminar za gozdarske delovodje, ki je namenjen za izpopolnjevanje delovodij iz teorije in prakse v izkoriščanju in gojenju gozdov;

— dopolnilne tečaje za gozdarske delavce, ki bodo organizirani po vseh gozdarskih deloviščih.

Obrat Mlekarna pa planira sledeče tečaje:

— za delavce, ki delajo v novi pasterizaciji;

— za delavce v novi proizvodnji jugolita in

— za delavce, ki delajo v proizvodnji jugoestra.

Teh tečajev se bo udeležilo 31 delavcev, trajali pa bodo 16 do 32 ur.

Zaradi spremenjenih predpisov iz delovnih razmerij in zdravstvenega zavarovanja, je planiran tudi seminar za knjigovodje osebnih dohodkov v zvezi z obračunavanjem raznih nadomestil. Planiran je tudi

Konec na 7. strani

IZOBRAŽEVANJE V LETU

1965

Nadaljevanje s 6. strani

tečaj za knjigovodje in pa tečaj za skladištnike.

V letošnjem letu je predlaganih tudi več seminarjev za člane delavskih svetov in druge organe upravljanja v podjetju.

Doslej so bili zraven tečajev za poljedelce, ki se jih je udeležilo okrog 100 delavcev, še:

seminar za delovodje vinarstvenih in sadjarskih delovišč, tečaj za traktoriste in tečaj o tehničnem varstvu, prvi pomoči in požarni varnosti.

Za vse tečaje in seminarje, ki bodo v letošnjem letu v podjetju, je odbor planiral 3.224.000.— din stroškov.

SEMINARJI IN TEČAJI, KI SE JIH BODO UDELEŽILI DELAVCI IZVEN PODJETJA

Izven podjetja se bo letos izobraževalo:

— 15 delavcev v začetnem traktorskem tečaju v Kmetijski strojni šoli Maribor in v Kmetijski šoli in Turnišču;

— 10 traktoristov v II. in III. letniku Kmetijske strojne šole Maribor, odd. za odrasle;

— 3 delavci iz obrata Mlekarna bodo odšli na priučevanje za delo s pasterizacijskimi stroji tipa Pasch v drugo mlekarino, ki ima te stroje;

— 3 delavci iz obrata Osojnik pa bodo odšli na priučevanje v drug sodoben vrtnarski obrat izven podjetja;

— 5 kuharic obratnih menz je že v letošnjem letu obiskovalo kuharski tečaj, ki ga je organizirala DU Ptuj v sodelovanju z Gostinskimi šolskim centrom Maribor. Vse so uspešno opravile tudi izpit za polkvalifikacijo.

Odbor je osvojil tudi predloge obratov in strokovnih referentov ter je planiral ogled druge podjetij, izmenjavo delovnih izkušenj vodstvenih in strokovnih kadrov s kadri iz drugih podjetij.

Odbor smatra, da so taki ogledi in izmenjave delovnih izkušenj potrebne. Nujno je, da poznamo poleg svojih izkušenj tudi delo in dosežke drugih, in tisto, kar je dobro, prenesemo v lastno prakso.

Za našete vrste izobraževanja ter druge tečaje in seminarje izven podjetja je odbor planiral 5.846.000.— din.

Za šolnino in skripta 33 izrednim (zaposlenim) dijakom in študentom, ki študirajo na srednjih in višjih šolah, je odbor planiral 1.500.000.— din.

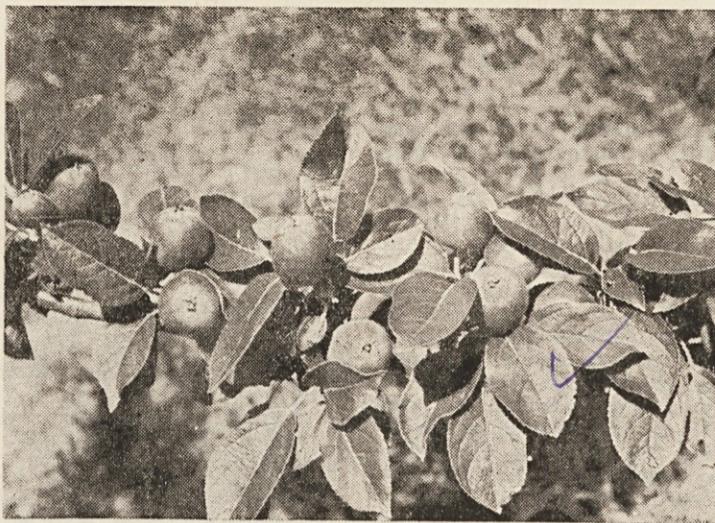
Za štipendije rednih dijakov in študentov je odbor planiral 6.000.000.— din. Pri tem je planiral samo 5 novih štipendij za šolanje na Vinarsko sadjarski šoli v Svečini. Drugih novih štipendij odbor za izobraževanje v tem letu ni predvidel zaradi že tako visokega zneska stroškov za štipendije.

Za opremo centra, za učne pripomočke in za strokovne knjige je predvideno 430.000.— din.

Skupni stroški za planirano izobraževanje v podjetju in izven podjetja (tečaji, šolnina, štipendije) bodo znašali predvidoma 17.000.000.— din.

To je predlog plana za izobraževanje in predračun stroškov, ki jih je predvidel odbor za izobraževanje za leto 1965.

Ta predlog bo predložil odbor za izobraževanje v razpravo in odobritev DS podjetja. GF

Ena redkih rodnih vej jabolke »Zlata parmena« v Podlehniku. Pos.: A. Kravos

SADNA LETINA SLABO OBETA

Sedaj ima kombinat okoli 375 ha sadovnjakov, oziroma 63.000 dreves. Od tega je 320 ha jablan, 7,5 ha hrušk, 32,5 ha breskev in 15 ha ostalega (slive, orehi, lešniki itd.). Rodnih je okoli 240 ha jablan, 7,5 ha hrušk in 25 ha breskev.

Stanje sadovnjakov je slabo in zaskrbljujoče. Večina sadovnjakov je starih in izčrpanih; najbolj kažejo to jablane in breskve.

Polovica nasadov jablan je bila nasajena pred vojno. To so manjši, ekstenzivni, visokodebelni travniški nasadi različnih sort, ki so večinoma okoli hiš in gospodarskih poslopj ali pa pod vinogradi. Teh nasadov ni možno, niti jih ne bi bilo rentabilno sodobno vzdrževati. Edino 11 ha velik nasad jablan na Panorami intenzivno vzdržujemo in je rentabilen. Tudi večina mladih nasadov jablan, ki so bili nasajeni po vojni, je razvrščena po starih koncepcijah, zato v njih ni možna sodobna, velika in rentabilna proizvodnja jabolk. Ti nasadi so na majhnih kompleksih, na strmih terenih, brez ustreznih poti in cest, razdalje med drevesi so velike, sajeno je visokodebelno drevje, neustrezne sorte itd.

Od vseh nasadov jablan oskrbujemo intenzivno le 60 ha (1/4 nasadov); okoli 40 ha jablan oskrbujemo polintenzivno in bo potrebno te nasade rekonstruirati. Vse ostale nasade oskrbujemo ekstenzivno. Sodobnih plantaž jablan sploh nimamo, ker nič ne obnavljamo. Na slabo stanje ekstenzivnih nasadov nam kažejo tudi naslednji podatki. V 260 ha ekstenzivnih nasadov jablan imamo povprečno 79 dreves na ha, oziroma v ekstenzivnih rodnih nasadih le 66 dreves na ha. Ako računamo, da naj bi imeli ekstenzivni nasadi vsaj 100 dreves na ha, vidimo, da manjka v naših nasadih že 34 % drevja.

Nasadi hrušk so intenzivni plantažni nasadi, ki so ali pa prehajajo v polno rodnost. Stanje nasadov je dobro kljub temu, da imajo svoje pomanjkljivosti.

Stanje breskovnih nasadov je zelo slabo. Povprečna starost večine nasadov je že nad 12 let. Tako je 15 ha nasadov na koncu svoje življenske dobe in jih bo potrebno najkasneje v dveh letih izkrciti. Le slabih 10 ha breskev je v polni rodnosti, 7,5 ha pa je mladih nasadov, ki bodo rodili šele čez nekaj let. Proizvodnja breskev je že od leta 1962 vsako leto manjša in bo še nadalje padala. Glavni vzrok za to je v tem, ker nismo obnavljali novih nasadov vzporedno s staranjem obstoječih nasadov.

SLABO VREME ONEMOGOČILO OPLODNJO

Glede na stanje nasadov, na lanski pridelek in na letošnji cvetni nastavek smo planirali,

da bomo pridelali letos 1.510 ton jabolk, 127,1 ton hrušk in 176,6 ton breskev. Predvidevali smo pri povprečnih vremenskih pogojih zelo rodno letino jabolk v Halozah (1117 ton) in povprečen pridelek sadja v intenzivnih nasadih na obratu Osojnik. Temu primerna so bila tudi spomladanska vlaganja oziroma oskrba nasadov, predvsem gnojenje in škropljenje. Neprestano deževje v aprilu in maju je zelo močno oviralo opravevanje sadnega drevja in bo, predvsem zaradi slabe oploditve, pridelek sadja v letošnjem letu občutno manjši od planiranega. Slabo so se oplodile hruške ter jablane in je cvetje odpadlo. Deževati je začelo 9. aprila in je deževalo skoraj vsak dan v času, ko je cvetelo sadno drevje. Po podatkih za Mestni vrh je bilo od 9. aprila do konca meseca 18 deževnih dni in ni deževalo samo 12., 13., 18. in 25. aprila. V mesecu

Posledice deževne pomladi. Razen ene breskve bodo vsi ostali sadeži odpadli pred dozoritvijo. Se slabše stanje je pri jabolkah in hruškah. Pos.: A. Kravos

maju tudi ni bilo dosti boljše in se je deževje nadaljevalo. Tudi v maju je bilo 18 deževnih dni. V obeh mesecih je padlo 332 mm padavin.

Kakor je bilo že omenjeno, so bile najbolj prizadete hruške, nato jablane, breskve, pa samo tiste, ki so prešle v polno cvetenje po 9. aprilu. Najslabše sta oplojeni sorti Halberta in I. H. Halle. Cvetenje breskev se je zavleklo do konca aprila. Predvidevamo, da bomo pridelali okoli 160 ton breskev, kar je 90 % od planirane količine.

Največji izpad proizvodnje bo pri hruškah. Junijsko odpadanje je bilo zelo močno. Po dosedanjih cenitvah kaže, da bomo pridelali le okoli 35 ton hrušk, kar je komaj 27,5% planirane količine. Cvet hruške je za čebelo, ki je ena izmed glavnih opravevalcev sad-

nega drevja, nezanimiv. Če je slabo vreme in če istočasno cvetejo druge medonosne rastline (repica), čebele sploh ne gredo na hruške. V Rusiji celo s posebno metodo »dresirajo« čebele, da obiskujejo cvetove hrušk.

Jablane so zelo močno cvetele. Oplojenje je bilo zelo različno in odvisno od lege nasada, časa cvetenja posameznih sort in od življenske moči nasada. Više ležeči nasadi (Lipno), pozno cvetoče sorte jablan in intenzivni nasadi so bolj plodni. Ostali nasadi so praktično prazni. Po sedanjih cenitvah predvidevamo, da bomo pridelali največ 500 ton jabolk, kar je le okoli 33 odstotkov planiranega pridelka.

MOČAN NAPAD BOLEZNI

Deževno vreme je bilo silno ugodno za razvoj raznih boleznih, predvsem breskove kodravosti in škrlupa na jablanah in hruškah. Nekaterih intenzivnih nasadov kljub sedemkratnem škropljenju (do 15. junija) nismo mogli popolnoma zaščititi. Zaradi izrednega razvoja boleznih bo kvaliteta sadja slabša od predvidene. Poleg slabe oplodnje in močnega razvoja boleznih je vplivalo deževje slabo tudi na samo rast sadnega drevja. Vegetacija breskev je močno v zaostanku. Drevje na težkih neopustnih tleh hira itd. Takšen tipičen primer je dobro oskrbovani nasad jablan na Meniškem (obrat Podlehnik). V tem nasadu je začelo množično odpadati listje. Ko smo ugotavljali vzroke odpadanja, smo ugotovili, da je eden izmed glavnih vzrokov — voda v tleh. Pri okopavanju drevja (18. junija) smo ugotovili, da je odkopani koreninski vrst zalila voda že v globini 10 — 15 cm. Korenine se dušijo zaradi pomanjkanja zraka in posledica je odpadnje listja.

Z ozirom na pričakovani manjši pridelek sadja smo korigirali vlaganja oziroma oskrbo nasadov. Bistveno pa proizvodnih stroškov ne mo-

Vtisi s potovanja po Bolgariji

V dneh od 26. 9. do 1. 10. 1964 je bila podružnica kmetijskih inženirjev in tehnikov Ptuj na 5 dnevem potovanju po Bolgariji.

Odpotovali smo 26. 9. 1964 in sicer iz Beograda z udobnim turističnim avtobusom. Popoldne smo prispeli do bolgarske meje pri kraju Dragomen. Tu smo premaknili kazalce na urah za 1 uro naprej; v Bolgariji imajo takolimenovani vzhodnoevropski čas. Bolgarski cariniki so nas zelo prijazno sprejeli in so nas pustili naprej brez predolgega čakanja, s pripombo: »Saj so itak naši« ter so nam želeli prijetno bivanje v Bolgariji.

Odpeljali smo se najprej proti Sofiji po lepo tlakovani, toda ne posebno široki cesti. Na obeh straneh ceste smo videli same velike komplekse njiv, na njih pa mnogo koruze in sončnic ter njiv, preoranih za žito.

Do Sofije se nismo nikjer ustavili; tja smo prispeli okrog 18. ure zvečer. Ob prihodu v hotel »Sevastopolj«, kjer nam je bilo priskrbljeno prenočišče, smo dobili prospekte v nemščini in francoščini za vse kraje, kamor smo bili namenjeni.

Večerja v hotelu »Balkan« je bila obilna in zelo okusno pripravljena; postrežba v redu. Natakarjev je razmeroma dosti. Obvezne postrežbine ni in tudi velike napitnine niso običajne. Jedila so poceni, pač pa so precej drage pijače.

MESTO ZELENJA IN PARKOV

Naslednje jutro smo si ogledali Sofijo, ki ima cca 800.000 prebivalcev. Razdeljena je na 6 občin. Na prvi pogled se človeku zazdi, da ni v mestu s skoraj milijonom prebivalcev, to pa menda predvsem zato, ker ni tako velikega avtomobilskega prometa, kot smo ga vajeni zadnje čase tudi pri nas in ker ni visokih stavb. Ima mnogo lepo urejenih parkov z drevjem in s pisanimi

cvetličnimi gredami z zelo prijetno pašo za oči. Po njihovem računu odpade v Sofiji 86 m² zelenega prostora na 1 prebivalca. Če pa prištejemo k mestu še planino Vitošo, ki je pri Sofiji, se ta površina poveča na 206 m² zelenega prostora na 1 prebivalca.

Planina Vitoša je poleti prijetna izletniška točka, pozimi pa primerna za zimski šport. Praktično je v Sofiji skoraj pred vsako hišo mali park z obvezno klopco in z lepo urejeno cvetlično gredo. Seveda je tudi mnogo večjih parkov z vodometi in z raznimi spomeniki. Največji od teh parkov je dolg 8 km in širok 6 km. V njem je spomenik osvoboditeljem Bolgarije (domaćinom) in fontana sreče, kamor mečejo turisti svoje kovance, ki jih spremlja kakšna želja. Obilica zelenega prostora vzbuja zelo prijazno vid. Tega ni mogel zabrisati niti dež, ki je vztrajno padal ves čas našega bivanja v Sofiji. Okoli Sofije kakor tudi v njej je mnogo vrelcev mineralne vode.

Sofija je postala bolgarska prestolnica leta 1879. Ime je dobila po znameniti cerkvi svete Sofije. Njeno prvotno ime je bilo »Serdika«.

Mesto ima mnogo kulturno-zgodovinskih spomenikov, ki so nastajali v njegovi pisani

Nadaljevanje na 8 strani

10.2 = 100

24.3 = 72

„44 ur po Sloveniji“

Kratek in površen pregled dela sindikalne podružnice Kidričevo nam pokaže, kako daleč smo se oddaljili od osnovnih nalog sindikalne podružnice. Nimam namena analizirati dela IO podružnice, temveč delno opisati glavno temo razprav na sejah, to je v končni fazi izlet, ki ga je ta organizirala v dneh 22. in 23. maja tega leta.

V ranih jutranjih urah je odpeljal avtobus na izlet izpred uprave obrata Kidričevo v deževno jutro 50 udeležencev. Možnost udeležbe so imeli vsi člani sindikata, vendar se iz določenih razlogov izleta niso v celoti udeležili. Za vožnjo smo izkoristili obzračje K-15; v nasprotnem primeru je bilo treba plačati razliko. Naša relacija je bila: Kidričevo, Postojna, Koper, Portorož, Piran, Divača, Sežana, Nova Gorica in nazaj v Kidričevo.

Vožnja je bila prijetna po zaslugi vzornega šoferja Jožeta. Po zvočniku nas je seznanjal z značilnostmi krajev, skozi katere smo potovali. Za

razpoloženje je skrbel med vožnjo harmonikaš. Od časa do časa je prekinil melodijo glas napovedovalca ali napovedovalke, ki sta zabavala z delno pripravljenim programom po zvočniku potnike.

Pogled na razburkano morje, na zalive s pečnami, na bujno subtropsko rastlinje je bil čudovit, za marsikoga morda enkratno doživetje, morda vtis, ki ga nikoli ne bo pozabil. In navsezadnje še spoznanje, na katerega smo lahko ponosni. Mnogo je zgrajenega, čeprav utrujeni od vojne, se ljudje po njej niso branili naprov. Če bi trdila, da so bili navedeni vtisi in spoznanja najboljši del našega izleta, bi s tem zatajila še vrsto nepozabnih doživetij, ki nam ohranjajo prav tako kot to eno samo misel — bilo je lepo.

Zadnja skupna postaja našega izleta je bil Statenberg, od koder nas je odpeljal navdušene za lepote Slovenije in vse, kar smo videli in doživeli, avtobus pozno proti domu.

Tončka Zajšek, kmet. tehnik

Torej kdo?

»Slikajte zaščitna očala pri brusilnem stroju!«

Vidim opozorilo: »Uporablaj zaščitna sredstva!«

»TODA OČALA SO BREZ STEKEL«, so mi dejali v »Tehnoservis«.

Ko sem vprašal mehanika, zakaj niso ugotovili krivca, ki je stekla podelil, so vsi trdili, da tega ne bodo, ker se celo dogaja, da izginja iz zaprtih predalov orodje. Končno so pristavili: »Zakaj pa imamo HTV referenta? Od kar je pri nas končan vodovod, ga ni več sem!«

Upravnik Ganza meni: »Saj ni tako hudo. Stekla imamo, samo vstaviti jih je treba!«

Vtisi s potovanja po Bolgariji

Nadaljevanje s 7. strani

zgodovini. Prvi od teh spomenikov, ki smo jih obiskali, je cerkev Aleksandra Nevskega, zgrajena v spomin ruskim osvoboditeljem, ki so pomagali osvoboditi Bolgare izpod Turkov. Zgrajena je bila v letih 1921 — 1925 in je stala 8 milijonov zlatih levov. To je veličastna stavba; orientalski slog se prepleta z romanskim. V njej je prostora za 5.000 ljudi.

Drugi tak spomenik je cerkev svete Sofije, ki jo je zgradil v 6. stoletju na razvalinah nekega starega templja cesar Justinijan v dar svoji sestri. Ljude so radi obiskovali to cerkev tudi zato, ker je v njeni bližini več vrelcev mineralne vode. Govorili so, gremo k Sofiji; to ime se je končno razširilo na vse mesto. Zanimivo so tudi pravoslavne cerkve po Sofiji, zgrajene v času turške nadvlade. Turki pripadnikom drugih ver niso pustili graditi visokih in velikih cerkva. Zato so jih Bolgari tako gradili, da je bil večji del cerkve pod zemljo, samo 1 m ali največ 2 m je gledal nad zemljo, da so bile cerkve videti čimbolj skromne.

INDUSTRIJA JE SAMO V PREDMESTJU

Pri velikem parku smo videli poslopje, v katerem je velikanška dvorana imenovana »Univerzitala«, kjer je bila leta 1961 mednarodna študentska konferenca. Sprejme lahko 5.000 ljudi. Možno jo je uporabljati za gledališke, filmske in športne prireditve. Zanimivo je, da je bila zgrajena v 6 mesecih, v nadaljnjih treh mesecih pa popolnoma opremljena. V Sofiji je tudi nov mavzolej Georgija Dimitrova. Tu stojita noč in dan dve častni straži, ki se menjata vsake četrte ure.

Industrija je v Sofiji skoncentrirana v tako imenovani industrijski sistem t. j. v industrijsko četrt in ta je daleč v predmestju.

Pred odhodom iz Sofije smo si ogledali Inštitut za vrtnarstvo. V Bolgariji je namreč precej zemlje pod vrtninami. Glavni kulturi sta paradiznik in paprika, zato se tudi ukvarja inštitut pretežno s tema kulturama. Opravljajo razna križanja, vzgajajo nove sorte, ki so trpežne tudi med transportom in so bogate vitamini. Hočejo vzgojiti sorto

več letnikov paradiznika, ki bi znatno pocenil proizvodnjo.

Trgovin je v Sofiji precej, ki so dobro založene z industrijskim blagom, pretežno domačega ali ruskega izvora. Skromna je izbira tekstila in konfekcije, zlasti predmetov iz nylona in podobnega. Zelo veliko je restavracij. Ljudje so povsod zelo prijazni. Lahko smo se sporazumevali; mi smo govorili srbski in oni bolgarski.

SODOBNO KMETIJSTVO

Iz Sofije nas je vodila pot proti Plovdivu. Na obeh straneh smo gledali komplekse lepo negovanih sadovnjakov s srednje visoko vzgojo proste palmete. Videli smo tudi gradnjo velikih steklenih vrtnarskih objektov. Te vrtnarije bodo ogrevali z naravno zelo toplo vodo, ki prihaja iz zemlje. Spotoma smo si ogledali tudi hidroenergetski sistem. Reko Isker so zajezili z umetnim jezerom. Od jezera dalje so speljani kanali za namakanje. Gojijo v glavnem vrtnine in sadovnjake. Ob umetnem jezeru je lep hotel »Isker«.

Potovali smo naprej proti Rila planini. Na Samokovskem polju smo videli hmeljske nasade. Na Rila planini smo se ustavili v lepem letoviščarskem kraju Borovec, ki je dobil ime po borovem gozdičku, ki ga obdaja.

Tu je tudi sanatorij za pljučne bolezni. Borovec je središče zimskega športa v Bolgariji. Pozanimal sem se za ceno hotelskih uslug. Ne poznajo penzionov kot pri nas; sobo plačate posebej in hrano posebej, kar pač kdo naroči. Apartman s štirimi posteljami stane 8 levov, ena postelja v navadnih sobah pa tudi dva leva.

Na poti proti Plovdivu smo videli dolino Marice, ki je najrodovitnejši del Bolgarije.

Plovdiv je drugo največje bolgarsko mesto; ima cca 200 tisoč prebivalcev. Obdan je z griči in tudi stari del mesta je na treh gričih. Začeli so ga graditi že za časa Filipa II. Makedonskega, ki mu je dal ime po sebi Filip Popolis. Stari del mesta je zelo slikovit. Tu so značilne bolgarske hiše iz prejšnjega stoletja. Ulice so zelo ozke. Balkoni nasproti si stoječih hiš se ponekod skoraj dotikajo. V novem delu mesta so široke ceste z modernimi poslopji. Skozi mesto teče reka Marica. V mestu sta etnografski in arheološki muzej. Na desnem bregu Marice je velik tekstilni kombinat Marica.

Konec v naslednji št. »Poročevalca«

Kmetijski strokovnjaki našega kombinata na »sončni obali« v Bolgariji. Posnetek: C. Kolarič

Spremembe

V NAŠEM DELOVNEM KOLEKTIVU

— v mesecu maju 1965 —
Novi člani delovnega kolektiva so postali:

Mihelič Julijana, delavka, Drevenšek Anton, delavec, Maroh Katarina, delavka, iz delovne enote farma bekonov.

Kekec Angela, blagajničarka, Hojak Inge, uslužbenka, iz delovne enote klavniča z mesnicami.

Krajnc Ivan, delavec, iz delovne enote Zavrč.

Voljč Branko, dipl. ing. agr., referent za živinorejo, Šegula Angela, uslužbenka, iz delovne enote uprava.

Modec Alojz, dipl. ing. agr., tehnolog, Godec Jožef, traktorist, Tivadar Mihael, živinorejec, iz delovne enote Kidričevo.

Vidovič Hinko, delavec, iz delovne enote Sobotinci.

Klasič Franc, mehanik za kmet. stroje, iz delovne enote Tehnoservis.

Zajšek Jakob, delavec, Horvat Janez, mizar, Korenjak Jožef, delavec, iz delovne enote mizarstvo.

Novim članom delovnega kolektiva želimo, da bi se na svojih delovnih mestih dobro počutili in da bi z zadovoljstvom opravljali svoje naloge.

Podjetje so zapustili: Skela Elza, delavka, iz delovne enote Kidričevo.

Ovčar Viktor, vajenec, iz delovne enote klavniča z mesnicami.

Cigula Angela, delavka, iz delovne enote Dornava.

Karlo Friderik, uslužbenec, iz delovne enote Podlehnik.

Kovačič Alojz, traktorist, iz delovne enote Pragersko.

Repič Ignac, delavec, iz delovne enote Slovenske gorice.

Vsem, ki so odšli iz podjetja, želimo mnogo uspehov v delovnih kolektivih, kjer so sedaj zaposleni.

Tihe želje

Oče naš!

Oče naš, zasedajoč delavski svet, ki si upoštevan in v podjetju spoštovan, izpodbujajoče naj bo tvoje častno ime, ne poskušaj nas vreči v pomanjkanje in ne zavri nas iz svojega kraljestva; tvoja volja naj se zgodi, kakor pri osebnih dohodkih tako pri nagradah.

Daj nam danes višje osebne dohodke, ki bodo v skladu s ceno; ne glej na naše grehe, kakor tudi mi ne gledamo na tvoje in na naše uspehe pri delu; ne zapelji nas v kriminal, temveč nas reši garanja in hude birokracije, amen.

Zdrava bodi sindikalna podružnica, neposredni proizvajalec je s teboj, spoštovana si med nami in posrečen je tvoj brezuspešni trud ter prizadevanje za nabavo premoga z regresom.

Ekonomska mati neposrednih proizvajalcev, udari po maček-cent ter prosil za nas grešnike zdaj in ob izdelavi pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, amen!

Kamenito srce urada za cene, ki si s svojo roko odobrilo zvišanje cen ter tako zelo ustreglo mesarjem in trgovcem, da bodo lažje delili tudi osemnajsto plačo, amen.

Cast bodi in iskrena zahvala naši tarifni komisiji, da bi nam še kakšnega jurja primaknila, tako sedaj in vselej, vzporedno z naraščanjem cen, amen.

J. K.

Delno urejeni dopusti v Zavrču

Čas letnih dopustov je tu, vsak ga preživi po svoje in vsako leto drugače, v drugem času, drugem okolju in pogojih. Nekdo na morju, nekdo v planinah, v toplicah, doma, kot si je pač kdo splaniral.

Kako smo uredili vprašanje letnih dopustov kmetijskih delavcev v smislu zakonskih predpisov v obratu Zavrč? Mogoče bo to zanimalo tudi druge kmetijske obrate našega podjetja, ki se srečujejo s temi problemi vsak dan.

Zaradi specifičnosti sezone proizvodnje v kmetijstvu (izjema v živinoreji) potrebujemo v letnem času mnogo delovne sile (maj — november); v »špicah« pa je vprašanje ljudi celo tako kritično, da moramo nekatera dela časovno prestavljati na pozneje, čeprav nastaja pri tem gospodarska škoda. Če bi lahko obrat najemal za vsa kmetijska dela priložnostne delavce, po potrebi, kot jo je lahko vsa pretekla leta, bi bilo delo v času največjega dela pravočasno opravljeno. Zaradi novih zakonskih predpisov v zvezi z najemanjem priložnostne delovne sile v redni proizvodnji (pa čeprav je sezonskega značaja vsa kmetijska proizvodnja) je močno omejena možnost njene zaposlitve. Ti predpisi so za kmetijstvo nespremenljivi. Pomanjkanje ljudi to v »špicah« še povečuje.

Nered je bil še večji, ker so odhajali delavci doslej neplanirano na svoje letne dopuste ali pa so izostajali po dan ali dva in so tako še povečevali pomanjkanje delovne sile.

Da bi bil konec vsemu temu,

je razpravljal svet delovne enote o tem na svojih sejah dne 5. in 20. maja in je ocenil, da takšen način črpanja dopustov vnaprej ni mogoče gledati na prej navedene razloge ter na zakonske predpise, ki določajo, da se letni dopusti lahko koristijo največ v dveh delih. Sprejet je bil sklep o takojšnji izdelavi plana dopustov (kar je izvedeno) s predpostavko, da lahko vsak delavec koristi polovico (v sezoni) neprekinjeno, drugo polovico pa po potrebi tudi prekinjeno (izven sezone) ali dopust v enem ali dveh delih izven sezone.

Delavci so se pri izdelavi plana medsebojno dogovarjali za čas dopusta za vsakega posameznika (če je bilo potrebno); doslej ni bilo nobenega spornega primera.

Skupno število koristnikov po posameznih mesecih v letu 1965 je bilo določeno po sledečem ključu:

maj	20 %	od stal. zap.
junij	10 %	„
julij	20 %	„
avgust	40 %	„
september	30 %	„
oktober	10 %	„

V vseh ostalih mesecih je zaradi nesezonskega dela in manjše potrebe po delovni sili neomejena možnost za dopuste. Nismo še popolnoma prepričani, če je ta ključ posrečen. Pomanjkljivosti, ki se bodo pojavljale, bomo skušali odstraniti ali jih upoštevati pri sestavljanju plana za prihodnje leto. Prosimo, da bi tudi drugi obrati, ki so ta problem morda bolje rešili, sporočili svoje izkušnje »Poročevalcu«.

R. J.